

Lietuvos valstybės vadovas prez. Valdas Adamkus priėmė Gruzijos ambasadoriaus George Kerdikoshvili skiriamuosius raštus.

LIETUVAI – JAV BEVIZIS REŽIMAS

Washington, D.C., spalio 17 d. (LRT). JAV įtraukė Lietuvą, Latviją, Estiją, Vengriją, Slovakiją, Čekiją, Maltą ir Pietų Korėją į šalių, su kuriomis palaikomas bevizis režimas, sąrašą. Oficialiai apie JAV vyriausybės priimtą sprendimą penktadienį paskelbė JAV prezidentas George W. Bush. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pasveikino JAV administracijos sprendimą jau nuo lapkričio mėn. Lietuvą įtraukti į JAV vizų atsisakymo programą.

Lietuvos ambasadorių JAV Audrių Brūzgą penktadienį Vašingtone, Baltuosiuose rūmuose priėmęs JAV Prezidentas G. W. Bush informavo, kad nuo šių metų lapkričio mėnesio į JAV vykstantiems Lietuvos piliečiams bus taikomas bevizis režimas.

Pokalbio su Lietuvos ambasadoriumi metu JAV prezidentas dar kartą pasidžiaugė ypač gerais dvišaliais Lietuvos ir JAV santykiais ir informavo, kad Lietuva visiškai atitinka JAV vizų atsisakymo programoje dalyvaujančioms šalims keliamus reikalavimus.

Italijos ministras pirmi-
ninkas Silvio Berlusconi pa-
reiškė prieš Europos Sąjun-
gos vadovų susitikimą Briu-
selyje, kad dės pastangas, jog
Rusija ilgainiui taptų Bendri-
jos nare. **LRT**

Bendromis Lietuvos ir JAV pastangomis vizų atmetimo procentą pavyko sumažinti nuo 40 proc. 2005 metais iki mažiau nei 10 proc. 2007 metais, t.y. iki skaičiaus, atitinkančio JAV keliamus reikalavimus dėl vizų atsisakymo.

„Vizų atsisakymo programa yra galingas instrumentas, kuriuo stiprinamas tautų pasitikėjimas ir draugystė. Dabar Lietuvos žmonėms „langas“ į JAV yra plačiai atvertas ir esu tikras, kad mūsų turistai ir verslininkai pajus šių pasikeitimų privalumus ir gerbs juos“, – susitikime sakė ambasadorius A. Brūžga.

Lietuvos ambasadorius kartu pakvietė ir JAV žmonės apsilankyti Lietuvoje ir susipažinti su Lietuvos kultūros paveldu, plėtoti verslo projektus ir kartu švęsti Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimą 2009 m.

Be vizų į JAV galės vykti turizmo, verslo ar kitais asmeniniais tikslais vykstantys ir biometrinius pasus (išduotus po 2006 metų rugpjūčio 28 dienos) turintys Lietuvos piliečiai. JAV jie galės būti ne ilgiau nei 90 dienų.

I JAV vykstantys Lietuvos piliečiai, privalės naudotis Elektronine kelionių leidimo sistema (ESTA - Electronic System for Travel Authorization).

Nuo šių metų lapkričio mėnesio JAV vizų nebereikės aš-

tuonių iš trylikos JAV vizų atsisakymo programoje dalyvaujančių valstybių – Lietuvos, Latvijos, Estijos, Čekijos, Vengrijos, Pietų Korėjos, Maltos, Slovakijos – piliečiams.

V. ADAMKUS: „DŽIUGI ŽINIA VISIEMS LIETUVOS ŽMONĖMS“

„Tai džiugi žinia visiems Lietuvos žmonėms. Daugelis tautiečių, gyvenančių abipus Atlanto, jau seniai laukė galimybės nevaržomai susitikti su artimaisiais ir draugais, – išplatintame pranešime teigė prezidentas V. Adamkus.

Lietuvos prezidentas padėkojo JAV prezidentui G. W. Bush, už tai, kad šis asmeniškai daug prisidėjo, jog būtų atvertos durys laisvam Lietuvos piliečių judėjimui.

„Tik glaudus abiejų valstybių bendradarbiavimas padėjo Lietuvai tinkamai pasirengti bevizio režimo įvedimui ir atitikti sustiprintus saugumo reikalavimus“, – teigė V. Adamkus. Lietuvos vadovo nuomone, šis JAV administracijos žingsnis patvirtina, kad Lietuva yra patikima ir atsakinga JAV partnerė. Anot V. Adamkaus, „bevizio režimo įvedimas dar labiau sustiprins transatlantinius ryšius ir strateginę partnerystę, padės ir skatins plėtoti šalių ir žmonių kultūrinius bei verslo santykius.

Seimo užsienio reikalų
(Nukelta 8 psl.)

GRUZIJOS–RUSIJOS DERYBOS ŽLUGO

Ženeva, spalio 15 d. (LRT). Rusijos ir Gruzijos pokalbiai apie konfliktą dėl Pietų Osetijos ir Abchazijos žlugo, teigia gruzinų pareigūnai. Rusai nedalyvavo Ženevoje surengtoje įžanginėje pokalbių sesijoje, kuriai tarpininkauja Jungtinės Tautos bei Europos Sąjunga, skelbia *BBC*.

Prieš tai Maskva ir Tbilisis ginčijosi dėl to, ar susitikime turėtų dalyvauti ir Abchazijos bei Pietų Osetijos provincijų delegacijos, kurios taip pat atvyko į Ženevą. Gruzija griežtai atsisakė kalbėtis su jų atstovais, o rusai reikalavo, kad jie pokalbiuose dalyvautų. „Mūsų pozicija aiški ir nepakeičiama: be Abchazijos ir Pietų Osetijos dalyvavimo kokie nors susitarimai dėl saugumo regione - neįmanomi. Tuo ir remsimės“, – iš anksto kalbėjo Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Andrej Nesterenko.

Tuo metu Europos Sąjun-

ga, ESBObei Jungtinės Tautos
į šias derybas dėjo daug vilčių.
„Pirmas žingsnis buvo paliau-
bos, antras - stebėtojų siunti-
mas, trečiasis žingsnis - karių
atitraukimas, o dabar pereina-
me prie ketvirtojo - tarptauti-
nės diskusijos.

Kodėl nerengiame jos
aukščiau lygiu? Todėl, kad
žinome, jog tai ilgas procesas.
Imsimės to lėtai, žingsnis po
žingsnio. Tad jei dirbsime pa-
mažu, geriau pradėti diskusi-
jas tarp diplomatų“, – kalbėjo
ESBO pirmininkas Alexander
Stubb.

Nors skelbiama derybų darbotvarkė buvo gana kukli ir daugiausia apsiriboja pagalba pabėgėliams, pranešama, kad Gruzija reikalauja, jog būtų išvesti Rusijos kariai esantys Pietų Osetijoje ir Abchazijoje. Tuo metu, Maskvos siekia, kad visas baigtųsi konkrečiais susitarimais, kurie suteiktų Abchazijai ir Pietų Osetijai patikimas

(Nukelta i 2 psl.)

“LIETUVOS VALDŽIA TIESĄ NEIGĖ, SLĖPĖ FAKTUS”

Vilnius, spalio 15 (Alfa.lt). „Dabartinė vyriausybė įeis į istoriją kaip sugebėjusi nuslėpti nuo Lietuvos piliečių tiesą apie realią ekonominę situaciją, – „Verslo žinių“ konferencijoje „2009 -ųjų biudžetas. Ekspertų prognozės ir rekomendacijos“ be užuolankų kalbėjo europkomisarė Dalia Grybauskaitė. – Bet kuri valstybė turi žinoti tiesą. Lietuvos valdžia tiesą neigė, slėpė faktus, filtravo informaciją“. Jos žodžiais, Lietuva leidžiasi staigiai, kietai ir skausmingai.

Finansų specialistė apie Lietuvą, o ir visą pasaulį ištikusią krizę, kalbėjo be užuolankų. Pasak jos, Lietuva Europos Sąjungos (ES) akimis tampa fenomenalia valstybe, nes, užuot bandžiusi pasinaudoti Europos Komisijos dar pavasari pateiktais pasiūly-

Dalia Grybauskaitė

mais, ji elgėsi atvirkščiai ir skatino infliaciją. Ilga laiką lietuviškai buvo raminami, nuo jų buvo slepiama reali ekonominė ir finansinė situacija. Vyriausybė numojo ranka į globalius procesus ir postringavo apie tai, jog Lietuva yra maža šalis ir mūsų niekas negali paveikti. O pasitikėjimas, anot europarlamentarės, labai svarbus ekonominis faktorius.

Dar pernai dalyvaudama panašioje konferencijoje ji kalbėjo apie puotą maro metu, besaikį, nepamatuotą skolinimąsi. Dabar pildosi pačios juodžiausios prognozės – infliacija dviženklė, iššvaistytas šalies iždas, ekspertų nuomone, biudžeto deficitas kitamet bus viršytas 3 proc. „Mano asmenine nuomone, jis gali būti dar didesnis“, – sakė eurokomisarė.

„Didžiausios vyriausbių klaidos yra delsimas, sunkios situacijos neigimas. Tai klaida, kuri stumia šalį į duobę. Nenoriu minėti konkrečių šalių, bet jūs žinote apie ką kalbu“, - atviravo europarlamentarė. Pasak jos, tokioje situacijoje ES mažai kuo gali padėti. „Problemos - globalios, o atsakomybė - nacionalinė“, - sakė D. Grybauskaitė.

Eurokomisarès nuomone,
kai kurios valstybės suteikė per
dideles garantijas indėliams.

(Nukelta i 5 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Duomenys iš rinkiminių apylinkių rodo, kad patariamajame referendume dėl Ignalinos atominės elektrinės uždarymo balsavo 47,90 proc. balsavimo teisę turinčių piliečių. Tokiu atveju referendumas yra laikomas neįvykusi, o referendumo klausimas – nepriimtas. Konsultacinis referendumas būtų laikomas įvykusi, jeigu jame dalyvautų daugiau kaip 50 proc. rinkimų teisę turinčių piliečių, t.y. apie 1 mln. 340 tūkst. rinkėjų. Iš viso balsavimo teisę turi 2 mln. 689 tūkst. 609 piliečiai. Anot Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko Zenono Vaigausko, kad referendumas įvyktų, pritrūko 58 tūkst. rinkėjų balsų.

Vienmandatėje rinkimų apygardoje antrojo rinkimų turo nepasiekęs, tačiau pagal sąrašą jau patekęs į Seimą Tautos prisikėlimo partijos (TPP) narys Rokas Žilinskas neatsisakytų tapti vidaus reikalų ministru. Būtent Vidaus reikalų ir Teisingumo ministerijas, kaip siekiamas, yra įvardijęs partijos pirmininkas Arūnas Valinskas. „Galimas dalykas, aš neatsisakyčiau“, – sakė R. Žilinskas, paklaustas apie planus vadovauti Vidaus reikalų ministerijai. Tačiau jis aiškino negalįs atskleisti, ar jo kandidatūra į vidaus reikalų ministrus jau svarstyta partijoje. Surengtoje spaudos konferencijoje A. Valinskas žiniasklaidai teigė, jog TPP turi numačiusi kandidatus į ministrus, tačiau tik vienas jų – partijos narys. A. Valinskas sakė planą pretenduoti į Vidaus reikalų ir Teisingumo ministerijas paneigti negalintis, tačiau kol kas jų plačiau komentuoti sakė nesiirngiantis.

R. Žilinsko teigimu, teisėsauga – ta sritis, kurioje labiausiai verta padirbėti. „Mano supratimu, policija perdėtai centralizuojama. Manau, daugiau policijos turėtų dirbti regionuose“, – paklaustas, kokių darbų pirmiausia imtųsi tapęs vidaus reikalų ministru, sakė TPP narys. 36 metų R. Žilinskui yra pareikšti kaltinimai ne tik dėl viešosios tvarkos pažeidimo, bet ir septynių policijos pareigūnų įžeidimo bei pasipriešinimo jiems. R. Žilinskui gresia iki trejų metų nelaisvės.

Prezidentas jau savaitė iki rinkimų buvo tvirtai apsisprendęs, už ką balsuos. "Už tuos, kurie galės prisiimti visą atsakomybę ir daugiausiai tarnaus valstybei", – sakė Valdas Adamkus.

"Mes kol kas nieko neplanuojame ir su niekuo nesiderame, nes pirmiausia laukiame rinkėjų atsakymų. Mes matome artėjančioje ekonominėje krizėje galimybę susitarti dėl permmainų, kurios dabar yra būtinos. Kaip rodo daugelio kitų Europos šalių patirtis, tokios krizės priverčia politikus ir visuomenę susitelkti dėl permmainų ir tapti šalies sėkmės varikliu", – komentavo A. Kubilius.

"Tvarkiečių" vadovas Rolandas Paksas neslėpė laukęs geresnių prognozių: "Manęs šie skaičiai neįtikino. Jie – keistoki. Aš siūlau palaukti oficialių rezultatų". Partijos vadas neslėpė ironijos komentuodamas televizijos laidų vedėjo Arūno Valinsko vadovaujamos Tautos prisikėlimo partijos pasirodymą: "Nemanau, kad žmonės turėtų taip pasitikėti šoumenų partija".

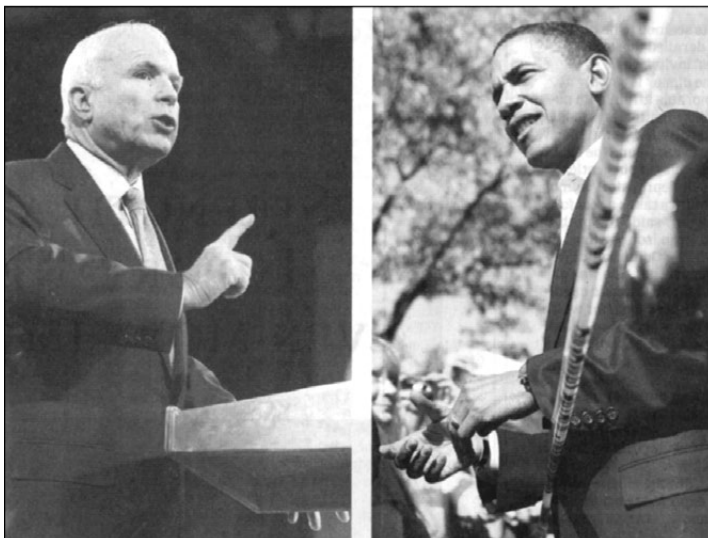
"Tai pirmi rinkimai, kurių baigties negalėčiau iš anksto atspėti. Manau, 20 proc. vietų turėsime. Nenoriu spėlioti, ar būsiu premjeras. Bet jei tokia bus rinkėjų valia, esu pasiruošęs prisiimti atsakomybę", – paklaustas, kiek Darbo partija tikisi gauti vietų naujajame Seime, V. Uspaskichas atsakė, jog galbūt norėtų visų, bet negaus. "Negalima skaldyti visuomenės ekonominės krizės išvakarėse. Manau, kad reikia sutelkti politines jėgas, idėjas ir žmones", – kalbėjo V. Uspaskichas.

"Gali būti labai skirtingų partijų koalicija, kaip kad yra kitose civilizuotose valstybėse – ir dešinieji, ir kairieji jungiasi valstybės naudai, bet, deja, partijos turi perlipti per savo ambicijas. Mūsų partijos dar labai jaunos, jos tik formuoja savo tradicijas, bet tos ambicijos nugali bendravaltystinį interesą. Čia yra mūsų bėda", teigė A. Brazauskas. Žvelgdamas į naujojo Seimo perspektyvą, politikas nenorėjo sutikti su prezidento Valdo Adamkaus palaiminta vizija, kad Lietuvos valdymo modelio idealu gali būti "vaivorykštės" koalicija.

Seimo rinkimuose balsavęs pirmasis atkurtos Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas neatmetė galimybės siekti aukščiausio valstybės posto. "Laiko iki mano politikos dar yra labai daug. Daug kas per tą laiką Lietuvoje atsitiks, – sakė A. Brazauskas. – Į savo politinę poziciją žiūriu labai praktiškai – vien tik būti politiniame soste ar pareigose yra mažai".

Laimės į užsienį išvažiuavę ieškoti lietuviai kaip niekada aktyviai rinko naują Lietuvos valdžią. Didžiulės eilės kėlė žmonių nepasitenkinimą, tačiau tai nestabdė permmainų savo gimtinėje ištroškusiųjų – jie iki pat uždarymo šurmavo Lietuvos ambasados ir konsulatuose dirbusius rinkimų punktus. Vyriausiosios rinkimų komisijos atstovė Angonita Rupšytė pasakojo, kad Lietuvos ambasados užsienyje iki pat aštuntos valandos vakaro skambino į VRA teiraudamosi ką daryti su netikėtu rinkėju antplūdžiu. Pagal Seimo rinkimų įstatymą, visi užsienyje esantys balsavimo punktai turi būti uždaryti aštuntą valandą vakaro Lietuvos laiku.

LGITC

Respublikonų kandidatas sen. John McCain ir demokratų kandidatas sen. Barack Obama spalio 15 d. prezidentinių diskusijų metu kiekvienas išsakė savo pažiūras ekonominiiais JAV klausimais, jei bus išrinktas šio krašto prezidentu.

POPIEŽIUS PERSPĖJA MOKSLININKUS

Vatikanas, spalio 17 d. (LRT). Romoje vyksta tarptautinis kongresas apie tikėjimo ir proto santykį. Ta proga Benediktas XVI perspėjo mokslininkus nepasiduoti arogancijai ir siekti žmonijos gerovės, o ne lengvo uždarbio, praneša Lietuvos radijas.

„Tikėjimas ir protas – tai lyg du sparnai, kuriais žmogaus dvasia pakyla į tiesos kontempliavimą“, – tokia frazė prieš 10 metų popiežius Jonas Paulius II pradėjo encikliką apie tikėjimo ir proto santykį („Fides et Ratio“).

Kongreso dalyvius audien-

cijoje priėmęs popiežius Benediktas XVI sakė, kad Bažnyčia gina proto jėgą, tačiau perspėjo mokslininkus nenuklysti nuo tikrųjų tikslų.

„Tikėjimas nebijo mokslo progreso ir pažangos, jei tik jų tikslai yra pats žmogus, jo gerovė, visos žmonijos pažanga. Vis dėlto pasitaiko, kad lengvas uždarbis ar arogancija pakeisti Kūrėją kartais turi lemiamą įtaką“, – sakė Benediktas XVI.

Italų astrofizikė Margherita Hack popiežiaus žodžius pavadino „už realybės ribų“, nes tarp mokslininkų yra įvairių žmonių.

KINIJA BLOKuoja SANKCIJŲ IRANUI SVARSTYMĄ

New York, spalio 17 d. (LRT). Kinija Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryboje blokuoja naujų sankcijų taikymo Iranui svarstymą. Tai ketvirtadienį žurnalistams pareiškė JAV diplomatai.

Pasak šių šaltinių, kuriuos cituoja naujienų agentūra „The Associated Press“, tokia Pekino pozicija yra atsakymas į tai, kad JAV nusprendė parduoti Taiwanui modernios ginkluotės. Šio Amerikos ir Taivano sandorio vertė turėtų siekti 6,5 milijardo dolerių. JAV administracija energingai siekia, kad Iranui būtų taikomos naujos sankcijos. Jau visą savaitę ji mėgina surengti šešių vals-

tybių (penkių JT Saugumo Tarybos nuolatinių narių ir Vokietijos) atstovų susitikimą Irano klausimu. Bet Kinija sėkmingai blokuoja šiuos mėginimus.

Iranas atsisako nutraukti urano sodrinimą, todėl Vakarai bėgsta, kad ši šalis gali įgyti atominę bombą. Teheranas neigia tokią galimybę ir tvirtina, kad jo branduolinė programa tarnauja tik taikiems tikslams.

(Atkelta iš 1 psl.)

GRUZIJOS–RUSIJOS...

saugumo garantijas. Taip pat Rusija reikalauja uždrausti parduoti Gruzijai ginklus.

Rugpjūtį tarp rusų ir gruzinų pajėgų vyko karas. Po to Maskva pripažino Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę, už ką sulaukė ne tik Gruzijos, bet ir Vakarų šalių nepritarimo.

Praėjusią savaitę rusų pajėgos pasitraukė iš savo pačių nusistatytų „apsauginių zonų“. Tačiau Maskva nurodė, kad pačiuose regionuose planuoja palikti 8 tūkst. karių.

Gruzija, kuri su Rusija nutraukė diplomatinis ryšius, teigia, kad Abchazija ir Pietų Osetija yra integrali šalies teritorijos dalis.

JAV KETINA SUTEIKTI BANKAMS 250 MLRD. DOLERIŲ PAGALBĄ

JAV išdas ketina suteikti 250 milijardų dolerių JAV bankams. Federalinio rezervų banko pirmininkas Ben Bernankė spalio 14 d. ragino visapusiškai stengtis užbaigti kreditų krizę, atkuriant rinkų pasitikėjimą ir tai pakėlė Tokijo akcijas 14 procentų.

Japonija, kuri anksčiau priverstė savo didžiuosius bankus nurašyti milijardus dolerių ne likvidžių paskolų, dabar nusprendė, kad reikia investuoti vyriausybės lėšas į regioninių bankų kapitalą tam, kad mažos įmonės, susidūrusios su paskolų krize, galėtų gauti kreditų.

JAV išdas numatė pradėti vykdyti savo planą 8:30 Londono laiku. Tikėtina, jog dalis kapitalo bus įlieta į 9 didžiausius JAV bankus, siekiant juos įtikinti vėl skolinti vieni kitiems, teigė šio plano atstovai.

Federalinio rezervų banko pirmininkas B. Bernankė teigė straipsnyje, spausdintame *Wall Street Journal* tinklalapyje, kad priemonių, kurių jis nedetalizuoja, yra imamas, siekiant užbaigti krizę. "Šie žingsniai sudarys sąlygas atkurti normalų rinkų funkcionavimą ir paskatins privačius investuotojus toliau paremti finansų rinkų gaivinimą", teigė B. Bernankė.

JAV veiksmus sekė daugiau nei 1 trilijono eurų (1,36 trilijono dolerių) Britanijos, Vokietijos, Prancūzijos ir kitų Europos šalių įsipareigojimas paremti savo bankus.

Daugelis šalių taip pat ėmėsi veiksmų nuraminti klientus, garantuodami banko indėlius. Pietų Korėjos Finansų ministras Kang Man-soo teigė, kad Korėja gali didinti indėlių garantijas ir netgi užsienio valiutos paskolas.

LRT

Dž. Britanijos ministras pirmininkas Gordon Brown siūlo pertvarkyti Tarptautinę pasaulio finansinę sistemą.

AFP

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klase - \$78.
Oro paštu / užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MIUNCHENAS IR BRIUSELIS

Rugsėjo 29 ir 30 dienomis buvo 70 metų, kai įvyko XX-ojo amžiaus didžiausia išdavystė - Miuncheno sąmokslas. Tada Anglija ir Prancūzija paaukojo Čekoslovakiją diktatoriaus Hitlerio planams. Ta išdavystė ypatinga tuo, kad Tautų Sąjungos narė, nepriklausoma valstybė, buvo išduota naciams, net nedalyvaujant jos atstovams. Čekoslovakija buvo Prancūzijos strateginė partnerė, bet prancūzų cizmas buvo be ribų. Nuo tada žodis "Miunchenas" tapo politinės išdavystės sinonimu.

Hitleris, 1933 m. sausio 30 d. tapęs Vokietijos kancleriu, tuoj pradėjo pangermanizmo doktriną, norėdamas vokiečius po Versalio sutarties išsiskirsčiusius po įvairias valstybes, suvienyti ir sukurti Trečiąjį Reichą su 90 mln. gyventojų. Kitur gyveno maždaug 13 mln. vokiečių.

Kai Hitleris 1938 m. rugpjūčio 12 d. užgrobė Austriją, Vakarai tylėjo. Anglija balandžio 2 d. pripažino užgrobimą. Be karo iš Europos žemėlapis dingo valstybė, Tautų Sąjungos narė.

Kita Hitlerio auka buvo Čekoslovakija. Tikslas - Sudetų kraštas, kuriame didžiulę gyventojų dalį sudarė vokiečiai. Ten buvo suorganizuota Sudetų vokiečių partija - Hitlerio penktoji kolona. Hitlerininkai šaukė, kad vokiečiai ten diskriminuojami. 1938 m. liepos 18 d. Hitleris nusiuntė slapta laišką Anglijos premjerui: taika įmanoma, jei bus išlaisyta istorinė klaida - Sudetų kraštas perduotas Vokietijai. Jis žadėjo, kad daugiau jokių teritorinių reikalavimų nebus, Europoje bus taika. Paryžius ir Londonas pritarė Hitleriui - bus ilgalaikė taika. Tad liepos 22 d. Anglija patarė Čekoslovakijai nesipriešinti, nes taika svarbiau už viską. Tą pačią dieną Berlynas paskelbė germanišką deklaraciją, kad visi vokiečiai, kur jie begyventų, privalo paklusti tik vokiečių vyriausybei ir Vokietijos įstatymams. Prancūzija ir Anglija atsisakė padėti Čekoslovakijai. Tuo metu Winston Churchill išpėjo Europą savo straipsniu "Krizė Europoje". Rugsėjo 18 d. Prancūzų ir anglų užsienio reikalų ministrai nutarė Hitleriui padovanooti svetimos valstybės dalį.

Rugsėjo 21 d. Čekoslovakijos prez. E. Benešas priėmė Anglijos ir Prancūzijos pasiuntinius, kurie pareiškė: "Jei nebus priimtas siūlomas planas, visas pasaulis žinos, kad Čekoslovakija kalta dėl galimo karo". Tą pačią dieną Čekoslovakijos vyriausybė kapituliavo - ultimatumą priėmė. Tą patį vakarą buvo pranešta čekoslovakų tautai: "Neteiskime tų, kurie paliko mus katastrofos metu - juos nuteis istorija". Rugsėjo 23 d. Vokietija įteikė memorandumą Čekoslovakijai su visais reikalavimais. Rugsėjo 26 d. JAV prez. F. D. Roosevelt prašė konfliktą spręsti taikiai, tačiau jis pritarė Hitlerio reikalavimams.

1938 m. rugsėjo 29 d. Miunchene įvyko konferencija, kurioje dalyvavo Anglijos premjeras N. Chamberlain, Prancūzijos premjeras E. Daladier, Vokietijos kancleris A. Hitleris ir Italijos dučė B. Musolinis. Žaidimas baigėsi rugsėjo 30 d. rytą. Visi Hitlerio reikalavimai buvo patenkinti. Visa ši tragedija vyko Čekoslovakijos atstovams nedalyvaujant - jie nebuvo pakviesti. Jie laukė už salės durų.

1939 m. kovo 22 d. Hitleris užėmė Klaipėdos kraštą. Kitą dieną Rumunija sutiko su jo reikalavimais. Ir dabar Europos Sąjungos vadų nuolaidžiavimas Rusijai iš Briuselio nežada nieko gero. Gruzija mena Miuncheno sąmokslą.

S. Tūhėnas

VYTAUTAS LANDSBERGIS:

TEISMŲ PASAULIS – VALSTYBĖS NELAIMĖ

Gana dažnai pakalbama tarp tų, kuriems rūpi teismai Lietuvoje, kaip susiklostė esamoji padėtis. Ji egzistuoja tarptum atskirai, o žeidžia pagrindus. Pasitikėjimas valstybe būna arba griūva nuo teismų. Turim Lietuvoje uždara teismų sistemą, kurios piliečiai negerbia ir ja nepasitiki, tačiau ji savimi labai pasitiki ir nelinkusi atsiverti net stebėtojams.

Jokių visuomenės atstovų tarėjų, jokio prisiekusiųjų teismo! "Tai ne mūsų sistema", - ginasi sistema. Bet nepasilikime abstrakcijose; visur yra žmonės, kad ir dirbtinai atsivėrę. Sakysim, tai Korpusas, solidariai ginantis prasižengiančius Narius, kai kuo panašus ir į Partiją, kuri nepakęsdavo kišimosi į savo vidaus reikalus, juolab disidentų. Skirtingai mąstančių nereikia, geriau jų išvis neįsileisti. Geriausia užsiauginti pasekėjų.

Nariai prireikus ginami iš paskutiniųjų, net susitepusieji kyšiais, ryšiais arba apgavę nukentėjusius. Galėčiau asmeniškai liudyti, kaip tai būna.

Disidentų klausimas, laimei, dar ne visai sureguliuotas - esama dvilypumo. Antai yra teisingumo siekiančių teisėjų, ir yra teisėjų, nesiekiančių teisingumo, siekiančių kitų dalykų. Toks tatau dvilypumas pagal vertybinį požiūrį ir siekius. Be abejo, ir pagal šios srities darbuotojų individualias savybes, kurių svarbiausioji - žmogaus kokybė.

Drąsa ir sąžiningumas - štai kas daro teisėją vertą teisėjo vardo, ir tai ne mano išradimas, o citata.

Kiek tokių turime Lietuvoje? Tikiu, kad nemažai, bet ne jie sudaro sistemą. Jeigu susivienytų ir nusimestų anuos, Lietuva būtų išgelbėta. Išsišiepusiems atsakysiu, kad tai ne retorika. Sąžinės neturintys teisėjai yra teismų sistemos ir valstybės nelaimė. Tai tiesiog

faktas. Sutinkantys būti Lietuvos nelaimė, ir toliau tokie bus. Antai narkotikai - jaunimo ir visos tautos pražūtis, lėtas pelningas žudymas ir susirgusio savižudybė, o sekančios ir tiriandčios teisėsaugos kova su ta nelaimė pernelyg dažnai užlūžta teismuose. Tiesioginiai pracių žudikai vėlgi išsisuka lengvomis bausmėmis, o drąsus žmogus, savigynai panaudojęs ginklą, baudžiamas už tai, kad nenorėjo eksperimentuoti: užmuš mane, o gal ne? Teismuose užlūžta sunkios kovos su kontrabanda, su visuotine korupcija. Vyriausiosios tarnybės etikos komisijos pastangos priešintis korupcijai nuo pat užuomazgų, nuo pareigūnų savanaudiškumo vos priėjęs prie biudžeto ir į jų patenkančių Europos pinigų, prie galimybių krauti kyšius ir "otakatus" giminaičiams, užlūžta administraciniuose teismuose. Šie greta kitų damiai gelbsti ir didžiajam rekagebizacijos procesui. Agentų deagentavimas per teismus jau nė juoko nebekelia. Užtat laisvės kovotojų palikuonys patiria pasityčiojimus, kai krauju iškovotos laisvos Lietuvos teismai vergiškai perrašinėja NKVD tribunolų paistalus, mat "neturėdami teisės" anų peržiūrėti.

Klesti dar vienas senas metodas - vilkinimai iki senaties termino. Dešimtys tūkstančių apgautų Kauno holdingo indėlininkų niekada nepamirš, kaip iš jų buvo profesionaliai pasityčiota nepriklausomos Lietuvos teisme. Organizavo ne bet kas, o visų Lietuvos advokatų vadai, demokratiškai pačių išrinktas. Todėl teismų ir teisėjų darbą turi akylai stebėti ir prezidentas (jo galioje daryti tvarką, nebūtinai klausant Korpuso "patarimo"), ir STT, ir visuomenė. Žinanti, kad yra kur kreiptis ir kad tai - ne be prasmės. Daugelis mano, kad be prasmės, ir čia blogiausias

kreivo teisinės valstybės mūrijimo rezultatas.

Reikia atmesti didinamus varžymus stebėti ir bausti korumpuotą šventą karvę. Dabar norima ją apsaugoti kuo labiau, sykiu su baisiausia šaliai teisėsaugos korupcija, ir net priešingai - teismais bausti viešąjį interesą ginančius prokurorus ir paprastus piliečius. Priėmus dar ir tokį įstatymą, teks Nepriklausomybės aikštėje įrengti simbolinį kapą su užrašu: "Viešas interesas".

Teismai jau baigia išdalyti paskutines paežeres, kur koks nors piniguočius numetė keturis akmenis ir atsivedė du mėlynančius liudytojus: "Čia slovėjo pastatas!" Tuoj atsiranda užkardai, saugos vyrukai, i ežerus įvažiuoja įstatymo draudžiamos geležinės tvoros. **Teismai - paprastai piniguočių pusėje**, o kodėl Respublikos Prezidentas negalėtų pasikviesti nors vieno tokio teisėjo nuoširdžiam pokalbiui?

Žinau, kuri nauja valdžia gražintų žmonėms ežerus, bet bus padaryta viskas, kad toji valdžia neateitų.

Prieš pustrėčių metų vienas aukštas teismų pareigūnas vis mėgindavo siūlyti sugriežtinti drausmines priemones nusizengusiems teisėjams. Tada Korpusas apribojo jo galias. Paskui buvo apmeluotas, ir net kai įrodė melą, liko kaltesnis už melagius. Taip nukenčia daugybė žmonių, tai kas čia ypatinga? Ogi tas, kad veiksmas vyksta ne gatvėje ar smuklėje. Šventoji sistema atmeta baltą varną, ypač, kad netupėtų ant aukštesnės šakelės. O purvinos varnos laikosi įsikirtę dešimtmečiais.

Ar gali kas pakeisti Korpuso tvarką? Gali, tai jis pats. Kai daug drąsių teisėjų garsiai pasakys, kad melagiai ir kyšininkai neturi vadovauti. Kai Seimas padės teisingumo sistemai atgimti, užuot ją laidojęs.

bernardinai.lt

EUROPIEČIAI MASKVĄ LAIKO GRĖSMĖ SAUGUMUI

Neseniai įvykusi Rusijos pajėgų invazija į Gruziją nulėmė tai, kad dabar daug daugiau Vakarų Europos gyventojų laiko Rusiją didesnę grėsmę pasaulio taikai už tokias valstybes kaip Iranas, Irakas ir Šiaurės Korėja, rodo britų verslo dienraščio *Financial Times* užsakymu atlikta apklausa.

Vis dėlto aiški Vakarų Europos gyventojų dauguma ir toliau nepritaria tam, kad jų vyriausybės didintų išlaidas gynybai ir nukreiptų lėšas iš sveikatos apsaugos ir socialinių programų sektoriaus.

Harris apklausa, kuri buvo atlikta po praėjusį mėnesį įvykusio Rusijos ir Gruzijos kon-

flikto, rodo, kad trijų Vakarų Europos valstybių piliečiai griežtai nepritarė tam, kad jų nacionalinės armijos gintų Rytų Europos šalis nuo Rusijos puolimo.

Didžioji Britanija, Prancūzija, Vokietija, Italija ir Ispanija pagal NATO 5-ąjį straipsnį dėl bendros gynybos yra teisiškai įpareigosos ginti Aljanso nares Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Tačiau Vokietijoje, Italijoje ir Ispanijoje tų žmonių, kurie sako, jog nepritarė ketinimui nusiųsti jų nacionalines pajėgas ginti Baltijos valstybių, yra daugiau nei priešingos pozicijos besilaikančių gyventojų.

Vokietijoje 50 proc. žmonių sako, kad nepritarė šalies karių nusiuntimui ginti tų trijų valstybių, ir 26 proc. pritarė tokiam dalykui. Tik Britanijoje ir Prancūzijoje yra daugiau pritariančiųjų nei nepritariančiųjų.

Didėjančios europiečių baimės dėl Rusijos ir jų nenoro pritarė veiksmams Maskvos karinei grėsmėi atremti kontrastas yra labiausiai stebinantis šios apklausos rezultatas. Vyriausybėms, galvojančioms apie išlaidų gynybai didinimą, trukdo tai, kad didėjančias visuomenės nerimas dėl Rusijos kažkodėl nelabai keičia šiuos debatus.

bernardinai.lt

PAAIŠKĖJO PATEKUSIEJI Į SEIMĄ

Vilnius, spalio 14 (ELTA). Rinkėjai tarė savo žodį. Per sekmadienį vykusius Seimo rinkimus pasinaudoję galimybe įvertinti partijų sąrašus ir iškelti į priekį savo mėgstamus politikus.

Daugiausia balsų surinkusioje Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikšionių demokratų partijoje didžiausią šuolį atliko Kazimieras Uoka - iš 40 vietos jis pakilo iki 18 ir taip pateko į parlamentą.

Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikšionių demokratų sąrašė po rinkėjų vertinimo į Seimą pateko: 1. Andrius Kubilius, 2. Rasa Juknevičienė, 3. Irena Degutienė, 4. Jurgis Razma, 5. Valentinas Stundys, 6. Audronius Ažubalis, 7. Rimantas Jonas Dagys, 8. Arvydas Vidžiūnas, 9. Paulius Saudargas, 10. Kęstutis Masiulis, 11. Stasys Šedbaras, 12. Vilija Aleknaitytė Abramikienė, 13. Arvydas Anušauskas, 14. Emanuelis Zingeris, 15. Kazys Starkevičius, 16. Antanas Matulas, 17. Saulius Pečeliūnas, 18. Kazimieras Uoka.

Tautos prisikėlimo partija: 1. Arūnas Valinskas, 2. Asta Baukutė, 3. Rokas Žilinskas, 4. Inga Valinskienė, 5. Laimonas Dinius, 6. Vytautas Kurpovesas, 7. Vincas Babilius, 8. Linas Karalius-Ezopas, 9. Donaldas Meiželytė Svilienė, 10. Saulius Stoma, 11. Daiva Tamošiūnaitė, 12. Ligitas Kernagis, 13. Dainius Budrys.

A. Valinsko įkurtoje Tautos prisikėlimo partijoje išpūdinčiausią šuolį patyrė Daiva Tamošiūnaitė, kuri prieš rinkimus partijos sąrašė buvo 74, o po rinkimų šoktelėjo į 11 vietą. Stipriai savo pozicijas pagerino Donaldas Meiželytė Svilienė, kuri iš 40 vietos pakilo į 9-ąją. I. Valinskienė prieš rinkimus sąrašė buvo 23, o po rinkimų nakties jau puikavosi 4 vietoje. Skandalai nesumažino Roko Žilinsko populiarumo - partijos atstovas spaudai buvo 13 vietoje, o po balsavimo iširoptė į trečiąją sąrašo vietą.

Partija „Tvarka ir teisingumas“: 1. Julius Veselka, 2. Valentinas Mazuronis, 3. Juozas Imbrasas, 4. Remigijus Ačas, 5. Petras Gražulis, 6. Egidijus Klumbys, 7. Ona Valiukevičiūtė, 8. Rimas Antanas Ručys, 9. Kęstas Komskis, 10. Rimantas Smetona, 11. Vytautas Galvonas.

Didžiausią šuolį partijos rinkiminiam sąrašė padarė Petras Gražulis - jis pakilo per 13 vietų. Prieš rinkimus buvęs 18 vietoje, politikas pakilo į trečiąją. Per dešimt vietų šoktelėjo ir Egidijus Klumbys. Prieš rinkimus 10 vietoje partijos sąrašė buvęs Julius Veselka rinkėjų buvo išrinktas į pirmąją vietą.

Lietuvos socialdemokratų partija: 1. Vilija Blinkevičiūtė, 2. Česlovas Juršėnas, 3. Gediminas Kirkilas, 4. Algirdas Butkevičius, 5. Juozas Olekas,

Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikšionių demokratų partijos pirmininkas A. Kubilius atlika pilietinę pareigą. ELTA

6. Zigmantas Balčytis, 7. Julius Sabatauskas, 8. Vytenis Povilas Andriukaitis, 9. Justinas Karosas, 10. Algimantas Salamakinas, 11. Milda Petrauskienė, 12. Birutė Vėsaitė.

Socialdemokratų partijos viršūnėje iš trečiosios vietos rinkėjų valia atsidūrė Vilija Blinkevičiūtė, o iš pirmosios į trečią nukrito premjeras Gediminas Kirkilas. Iš 13-osios vietos į aštuntą pakilo Vytenis Povilas Andriukaitis. Iš 15-osios į dešimtąją pakilo Algimantas Salamakinas. Skaudžiausiai socialdemokratų sąrašė tarp patekusių į Seimą krito Milda Petrauskienė - politikė iš penktosios vietos atsidūrė 11-oje.

Koalicija „Darbo parti-

ja+Jaunimas“: 1. Viktoras Uspaskichas, 2. Loreta Graužinienė, 3. Vytautas Gapšys, 4. Virginija Baltraitienė, 5. Kęstutis Daukšys, 6. Dangutė Mikutienė, 7. Valentinas Bukauskas, 8. Vydas Gedvilas.

„Darbo partijos+Jaunimas“ pirmajame ketvirtuke - jokių permainų. Į penktąją vietą iš septintosios pakilo Kęstutis Daukšys, o į pastarojo vietą nukrito Valentinas Bukauskas. Dangutė Mikutienė iš aštuntosios pakilo į šeštąją.

Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis: 1. Eligijus Masiulis, 2. Gintaras Steponavičius, 3. Petras Auštrevičius, 4. Kęstutis Glaveckas, 5. Dalia Teišerskytė.

Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio pirmajame penktuke pasikeitimų nebuvo. O štai Liberalų ir centro sąjungoje didžiausiu šuoliu gali džiaugtis partijos vadovo Artūro Zuoko žmona Agnė Zuokienė, kuri iš 141 vietos pakilo net į 8-ąją. Tačiau kol kas tai jai neatvėrė durų į Seimą. Stipriai savo pozicijas pagerino ir Arminas Lydeka, kuris iš 20 vietos šoktelėjo į 6-ąją. 22 sąrašė buvęs Jonas Čekuolis taip pat priartėjo prie Seimo - pakilo į 9 vietą. Pateko šie liberalcentristai:

Liberalų ir centro sąjunga: 1. Artūras Zuokas, 2. Algis Čaplikas, 3. Raimondas Šukys, 4. Vytautas Bogušis, 5. Žilvinas Šilgalis.

ES POZICIJA NESIKEIČIA

Bruselis, spalio 16 d. (ELTA). Lietuva gali tikėtis didesnės Europos Sąjungos paramos pagreitinanti energetinių jungčių tiesimą, bet griežta pozicija dėl Ignalinos atominės elektrinės darbo pratęsimo nesikeičia.

Eltos gautose išvadose rašo-

ma, kad "Europos Vadovų Taryba remia Komisijos iniciatyvą parengti veiksmų planą paspartinti jungtis Baltijos regione".

Lietuvos delegacijos atstovai pripažino, kad šiame ES viršūnių susitikime klausimas dėl Ig-

nalinos atominės elektrinės darbo pratęsimo nebuvo keliamas. Lieka maža viltis, kad parengus planą ir pamačius, kad elektros jungčių laiku nutiesti nepavyks ir neliks kitos išeities, tai galėtų būti svarstoma gruodį vyksiančioje Europos Vadovų Taryboje. Tačiau bent jau dabar Europos Komisijos pozicija nepalen-

kiamą, o diplomatai pripažįsta, kad itin sunku tikėtis gauti ir 27 ES narių pritarimą jėgainės darbo pratęsimui.

Lietuvos delegacijos atstovai sako, kad minėtos išvados leidžia tikėtis didesnės finansinės, administracinės paramos, kuri paspartintų jungčių tiekimą, tačiau ir toliau susitikimuose su ES vadovais akcentuoja, kad tai problemų neišspręs, o ES skirtus pinigus reikės naudoti rusišioms dujoms pirkti.

"Energetikos srityje Europa sutarė, kad Lietuva turi turėti užtikrintus energetikos šaltinius. Tam yra įvairūs keliai, ir galbūt gruodžio mėnesį bus surastas aiškus kelias, kuriuo eiti, ir tai bus finansuota. Buvo aiškiai pasakyta, kad Lietuva viena palikta nebus ir kiek reikės paramos, Europos Sąjunga įsipareigojo ją duoti", - Eltai sakė prezidentas V. Adamkus. Tačiau Lietuvos vadovas pripažino, kad ES aiškiai pabrėžė, kad nesvarstys galimybės nesilaikyti įstojimo į ES sutarties. Kaip žinoma, joje yra numatyta IAE uždaryti 2009 metų pabaigoje.

Žurnalistų paklaustas, ar Lietuva atsisako idėjos pratęsti Ignalinos atominės jėgainės darbą, prezidentas atsakė: "Lietuva iki šio laiko dar nieko neatsi-

sakė, nes tik gruodžio mėnesį bus svarstomi visi galimi energetikos šaltiniai, kuriais Lietuva galės apsirūpinti".

Energetikos klausimams Briuselyje posėdžiaujanti Europos Vadovų Taryba daugiausia dėmesio skyrė per prezidentų ir premjerų vakarienę vėl trečiadienio vakarą. Joje kalbą sakė ir prezidentas Valdas Adamkus, kuria siekė atkreipti dėmesį į sunkią Lietuvos situaciją.

Anot V. Adamkaus, išskirtiną dėmesį Lietuvos problemoms parodė Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy, kurie laikomi vienais įtakingiausių Europos politikų.

Pagal Stojimo į ES sutartį, IAE turi būti uždaryta 2009 metų pabaigoje, tačiau Vyriausybė deklaruoja sickį gauti ES leidimą jėgainę eksploatuoti ilgiau, kad Lietuva netaptų visiškai priklausoma nuo Rusijos.

Artimiausiu metu strategiją, kurioje dėstomos Lietuvos energetinės problemos, į Europos Komisiją Briuselyje veš vyriausiasis derybininkas dėl Ignalinos AE Aleksandras Abišala. Lietuvos diplomatai tikisi, kad konkrečios priemonės su tiksliais datomis dėl jungčių bus parengtos dar šiemet.

Lietuva gali tikėtis didesnės Europos Sąjungos paramos pagreitinanti energetinių jungčių tiesimą, mano LR premjeras G. Kirkilas ir LR prezidentas V. Adamkus, bet griežta pozicija dėl Ignalinos atominės elektrinės darbo pratęsimo nesikeičia. Eltos gautose išvadose rašoma, kad "Europos Vadovų Taryba remia Komisijos iniciatyvą parengti veiksmų planą paspartinti jungtis Baltijos regione".

LIETUVOS GENERALINĖ KONSULĖ VIZITAVO ČIKAGOS MERĄ

Š. m. spalio 9 d. LR generalinė konsulė Skaistė Aniulienė susitiko su Čikagos miesto meru Richard M. Daley.

Generalinė konsulė supažindino merą su pagrindiniais Generalinio konsulato darbo uždaviniais. Meras R. M. Daley padėkojo S. Aniulienei už glaudžių ir konstruktyvių dalykinių ryšių palaikymą su įvairiais Čikagos miesto departamentais. R. M. Daley taip pat pasakė, kad kitų metų balandžio mėnesį planuoja pakviesti į konferenciją Čikagoje savo kolegas - susigiminiavusių su Čikaga miestų merus, tarp jų ir Vilniaus merą J. Imbrasą.

Generalinė konsulė pažymėjo, kad Čikagos mieste bei priemiesčiuose gausiai gyvenantys lietuviai aktyviai dalyvauja kultūriniame Čikagos gyvenime. Meras R. M. Da-

ley pasiūlė ateinančių metų birželio mėn. "Daley Plaza" aikštėje surengti "Lietuvių dieną", kurioje galėtų dalyvauti įvairūs lietuvių meno kolektyvai, būtų patiekiamas lietuviškas maistas, veiktų meno dirbinių mugė. S. Aniulienė patikino, kad Generalinis konsulatas imsis koordinuoti šį renginį ir pasakė neabejojanti, kad lietuvių organizacijos bei meno kolektyvai mielai priims kvietimą dalyvauti.

Čikagos meras su entuziazmu pasidalino gražiais jaunystės prisiminimais apie gyvenimą kaimynystėje su lietuvių emigrantais, jų ryškų etninį pėdsaką miesto istorijoje. R. Daley S. Aniulienei padovanojo fotografijų albumą apie Čikagą.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

Čikagos miesto meras R. M. Daley padovanojo Lietuvos generalinei konsulei S. Aniulienei fotografijų albumą apie Čikagą.

2008 METŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

Nuoširdžiai dėkojame visiems užsiregistravusiems ir balsavusiems 2008 m. spalio 12 d. vykusiuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, o taip pat referendume dėl Ignalinos atominės elektrinės darbo pratęsimo.

PAKARTOTINIS BALSAVIMAS

Atsižvelgiant į tai, kad mūsų Naujamiesčio vienmandatėje rinkimų apygardoje nei vienas iš kandidatų nesurinko daugiau kaip 50 procentų balsų, skelbiamas pakartotinis balsavimas. Užsiregistravę rinkimams Lietuvos Respublikos piliečiai galės balsuoti už vieną iš dviejų daugiausia balsų Naujamiesčio rinkimų apygardoje surinkusių kandidatų.

Pirmajame rinkimų rate dalyvavę Lietuvos Respublikos piliečiai jau yra įregistruoti ir balsavimui pakartotiniuose rinkimuose, todėl jiems iš naujo registruotis nereikia.

Atkreipiame dėmesį, kad balsuoti pakartotiniuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose gali ir pirmajame rinkimų ture (2008 m. spalio 1-12 d.) nedalyvavę (neužsiregistravę) Lietuvos Respublikos piliečiai. Kviečiame ir toliau aktyviai registruotis balsavimui Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose visus, 18 metų sulaukusius, Lietuvos Respublikos piliečius, gyve-

nančius JAV Iliojaus, Ohajo, Mičigano, Indianos ir Viskonsino valstijose. Rinkėjo anketas priiminėsime **iki pat pakartotinio balsavimo dienos 2008 m. spalio 26 d.**

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad iš anksto neatsiuntę rinkėjo anketų Lietuvos Respublikos piliečiai nebegalės būti įrašyti į papildomą rinkimų sąrašą ir balsuoti po 2008 m. spalio 26 d., 10 val. ryto (18:00 val. Lietuvos laiku), kadangi nebebus techninių galimybių tikslinti rinkėjų sąrašą.

BALSAVIMO LAIKAS

Pranešame, kad Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje **balsuoti galima 2008 m. spalio 15-26 dienomis:**

2008 m. spalio 15-17 d. - nuo 10.00 iki 12.00 val. dienos, nuo 2.00 iki 4.00 val. po pietų;

2008 m. spalio 20-24 d. - nuo 10.00 iki 12.00 val. dienos, nuo 2.00 iki 4.00 val. po pietų;

2008 m. spalio 25 d. - nuo 12.00 val. dienos iki 4.00 val. po pietų;

2008 m. spalio 26 d. - nuo 7.00 iki 12.00 val. dienos;

prognozavo už ES biudžeto ir finansų politiką atsakinga europarlamentarė.

„Problemų vengimas ir delsimas jas spręsti yra didžiulė politikų klaida. Jie skandina savo šalį“, – teigia eurokomisarė. Jos įsitikinimu, tokioms vyriausybėms kaip Lietuvos teks vis brangiau skolintis ir todėl didžioji dalis BVP atiteks skolų apmokėjimui. D. Grybauskaitės nuomone, iki to prieita dėl pačių politikų kaltės. Niekas nekreipė į EK patarimus siekti biudžeto balanso, ri-

RINKĖJŲ SĄRAŠAI

Pranešame, kad Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje LR piliečiai gali susipažinti su mūsų apylinkės rinkėjų sąrašu - t.y. rinkėjo anketą užpildęs ir atsiuntęs LR pilietis galės patikrinti, ar jis buvo įrašytas į rinkėjų sąrašus, ar tiksliai nurodytas jo adresas ar pan. Siekiant užtikrinti asmens duomenų saugumą, bus leidžiama tik pačiam asmeniui patikrinti, ar sąrašė yra tiksliai nurodyti jo paties asmens duomenys - kitiems asmenims Jūsų informacija nebus teikiama.

Dėl susipažinimo su rinkėjų sąrašais galite kreiptis asmeniškai nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, nuo 9.00 iki 12.00 val. dienos, nuo 12.30 iki 3.00 val. dienos arba telefonu: +1-312-397-0382, trumpasis nr. 203.

Daugiau informacijos apie Seimo rinkimus ir balsavimo vietas JAV galite rasti LR Vyriausiosios rinkimų komisijos tinklapyje www.vrk.lt, LR ambasados Vašingtone tinklapyje www.ltembassyus.lt, LR Generalinio konsulato Čikagoje tinklapyje www.konsulatas.org ir LR Generalinio konsulato Niujorke tinklapyje www.ltconsny.org.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

„PREZIDENTAS NETURĖTŲ PASIRAŠYTI TOKIO BIUDŽETO“

Vilnius, spalio 17 d. (LRT). Už biudžetą ir finansų programavimą atsakinga Europos Komisijos (EK) narė Dalia Grybauskaitė teigia, kad Lietuvos prezidentas neturėtų pasirašyti Gedimino Kirkilo Vyriausybės paruošto kitų metų biudžeto projekto.

„Jokių būdų“, - į klausimą po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi penktadienį Vilniuje pareiškė eurokomisarė.

D.Grybauskaitės nuomone, naujoji valdžia turėtų peržiūrėti kiekvieną eilutę, o ji pati pasirengusi padėti, jei tik jos bus klausomasi: „Peržiūrėti kiekvieną eilutę tikrai būtų labai sveika ir sveikintina, kai bus suformuota nauja Vyriausybė“.

Prezidento atstovės Ritos Grumadaitės žodžiais, prezidentas mano, kad, šaliai patiriant akivaizdų ekonominį nuosmukį, Vyriausybė nepakankamai atsižvelgė į raginimus mažinti išlaidas ir naikinti mokesčių lengvatas.

Eurokomisarės vertinimu, erdvės mažinti išlaidas, ypač valdžios, yra pakankamai.

„Turiu neblogą patirtį, kai buvo kritinė situacija 1999 ir 2000 metais, kuomet visos valdžios išlaidos buvo karpomos. Ir ne 5 proc., o daugiau kaip 10 proc. Tokie rezervai yra. **Mažiau limuzinų turėtų būti perkama, o būtų galvojama ir suderinama su šalies ekonomine ir fiskaline politika, finansiniais ištekliais atskirų žinybų apetitai. Pirmą reikia nuo čia pradėti, o ne žmones skriausti**“, - sakė D.Grybauskaitė. Jos teigimu, labiau mažinamos gali būti ir valdžios išlaidos, ir valdininkų skaičius, ir

jų premijos.

„Išlaidauti daugiau nebegalima, nes nėra lėšų. Negalima gyventi skolos ir pažadų sąskaita. Rinkimai po savaitės baigsis“, - teigė eurokomisarė.

Anot D.Grybauskaitės, Europos komisarai turi teisę padėti visoms Sąjungos šalims, kuriose yra sudėtinga ekonominė situacija.

„Aš padėsiu tai Vyriausybei, kuri norės ir kvies, kuri girdės pastabas ir norės pagalbos. Naujoji Vyriausybė, kokia ji bebūtų, turi objektyviai vertinti esamą situaciją, nustoti neigti objektyvias realijas. Tik tokia Vyriausybė galės sudaryti priemonių planą ir mėginti kovoti su ateinančiais sunkumais. Jei naujoji Vyriausybė to nedarys, su ja bus beprasmiška bendrauti“, - teigė D.Grybauskaitė.

Seimui penktadienį bus pateiktas 2009 metų nacionalinio biudžeto projektas - pagal jį kitais metais išlaidos pajamas viršys 2,64 mlrd. litų, o bendras valdžios, arba fiskalinis deficitas sieks beveik 3 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP).

(Atkelta iš 1 psl.)

LIETUVOS VALDŽIA...

„Mes gi žinome kas dėjos su santaupų grąžinimu Lietuvoje. Viskas nusitęsė septyniolika metų ir baigėsi šešiais tūkstančiais litų“, - lietuvišką santaupų grąžinimo istoriją prisiminė europarlamentarė.

„Mes esame siaubingose pasaulio finansinėje krizėje. Pasaulis susidūrė su trimis problemomis – tarpbankine finansine suirutė, energetikos problemomis bei maisto kaino-

mis. Galbūt ši krizė ir nebus tokia gili kaip buvo Didžiosios depresijos metais, bet nuosmukis bus ilgas“, – neslėpė D. Grybauskaitė.

Pasak eurokomisarės, Lietuvos vyriausybė tylėjo ir tokiu būdu rodė, jog problemos nebus išspręstos, o kitose ES šalyse jau buvo imtasi jas spręsti, krizei ruošiasi. „Mes jau įeiname ne į klasikinę U raidės krizę, bet klimstame į krizę, kurią galima pavaizduoti L raide. Nusileidę į dugną kapanties galime labai ilgai“, -

boti išlaidų augimą, kaupti numatytąsias pajamas rizikoms atremti. Deja, grėsmė buvo ignoruojama.

„Mes patys nesugebėjome „prispausti“ politikų, leidome jiems neigti ir meluoti. Prognozės, kad Lietuva leisis lengvai, nepasitvirtina. Todėl dabar teks atsakyti visiems. Sustabdyti kritinę kreivę reikės labai daug pastangų. Tačiau bet kokia krizė, bet koks stresas yra galimybė išgyventi. Tačiau gyvenimas po krizės bus kitoks“, – teigė D. Grybauskaitė.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 134 METŲ GIMIMO SUKACTĮ MININT

(1874.VIII.10 - 1944.I.9)

Prof. JONAS PUZINAS

VII.

VISUOMENININKAS IR POLITIKAS

Gilią vagą Smetona yra išvaręs lietuvių visuomeniniame ir politiniame gyvenime. Smetona, kaip jau anksčiau minėta, besimokydamas Mintaujos gimnazijoje brendo lietuviškoje dvasioje. Bestudentaudamas Petrapilyje jau platesnė vaga įsijungė į lietuvišką darbą. Čia jis priklausė slaptai Lietuvių studentų draugijai, kurį laiką buvo jos pirmininkas, veikė "Lietuvių ir žemaičių labdarinoje draugijoje", platinė draudžiamąją lietuvių spaudą, už kurią 1902 buvo pašalintas iš universiteto ir pasodintas dviem savaitėm į kalėjimą, su kompozitorium Česlovu Sasnausku organizavo chorą ir t.t. Žymiai platesnio visuomeninio darbo galimūmams susidarė Vilniuje, kur buvo susispietęs nemažas lietuvių inteligentų būrys. 1904 metais su Sofija Chodakauskaite sukūrė lietuvišką šeimą, ir Smetonų namai tapo daugelio lietuvių rinkimosi, bendravimo ir pasitarimų vieta. Nuo 1905 metų prasideda Smetonos jau plataus masto visuomeninis bei politinis veikimas. Jis priklausė Lietuvių demokratų partijai ir jai atstovavo gruodžio 5 d. Vilniuje sušauktame seime, tame didžiausiam lietuvių šviesuomenės ir Lietuvos kaimo žmonių suvažiavime, kuriame buvo pareikalauta Lietuvai autonomijos su seimu Vilniuje. Čia Smetona išrenkamas į seimo prezidiumą drauge su nepartiniu dr. J. Basanavičium Steponu Kairiu, krikščionių demokratu kun. Pranu Būčiu ir ūkininku Stankūnu. Smetona, pasikeisdamas su kitais prezidiumo nariais, pirmininkavo seimui bei šiaip aktyviai reikėsi seimo darbuose. Suskilus demokratams, Smetona buvo vienas iš vad. "vidurio srovės" kūrėjų, kurie buvo susitelkę "Vil-

tyje", po to "Vaire", iš kurių per Tautos Pažangos partiją ilgainiui išsivystė Lietuvių tautininkų sąjunga. Be to, A. Smetona aktyviai veikė šiose Vilniaus lietuvių organizacijose: Lietuvių Mokslo draugijoje, Lietuvių Vartotojų draugijoje, "Ryto" valdyboje, "Rūtos" valdyboje, "Vilniaus Aušroje", "Vilniaus Kanclėse", Vilniaus lietuvių susišėlimo draugijoje, "Žiburėlio" draugijoje.

1914 m. kilęs I pasaulinis karas labai skaudžiai palietė ir Lietuvą. Didžiulė lietuvių inteligentijos dalis buvo prievarta evakuota Rusijon, kiti ir patys traukėsi nuo karo audros. Lietuvoje paliko palyginti, nedidelis mūsų šviesuomenės būrys. Todėl didžiausią ir sunkiausią kovos už savo krašto laisvę našta teko pakelti Lietuvoje pasilikusiems šviesuoliams. 1915 metų rudėnį vokiečiai, užėmę jau visą Lietuvą, sustabdė bet kokių lietuvių visuomeninį ar kultūrinį veikimą. Iš nemažo skaičiaus anksčiau veikusių organizacijų paliktos dvi savišalpinės draugijos: Lietuvių draugija nuo karo nukentėjusiems šelpiti, kuriai pirmininkavo A. Smetona, ir Lietuvių draugija nukentėjusiems nuo karo gyventojams agronomijos ir teisių pagalbai teikti, kurioje spietėsi socialdemokratai ir liaudininkai. Nors abi draugijos ideologiniu požiūriu buvo skirtingos, bet konkrečiais politiniais klausimais palaikė kontaktą. Visi juto, kad po karo turės keistis Lietuvos padėtis, nes kariaujančios šalys ėmė skelbti tautų apsisprendimo teisę. Pradžioje politiniams reikalams svarstyti susidarė penketukas: A. Smetona, dr. Jurgis Šaulys, inž. Steponas Kairys, kun. dr. Juozas Stankevičius ir Petras Klimas. Daugejant darbų, tas penketukas asmenų politinę grupę, kuri, susidariusi iš įvairaus politinio ar ideologinio nusistatymo

mo žmonių, jau rūpinosi visais lietuvių reikalais. Čia Smetonai su kitais teko nuolat judinti Lietuvos atėities klausimą vokiečių karinėje vadovybėje, Vokietijos vyriausybėje, dalyvauti visoje eilėje konferencijų užsienyje ir t.t. Štai pačios pagrindinės datos: 1916 m. birželio 27-29 d. Lozanoje dalyvavo Trečiajame pavergtųjų tautų kongrese kartu su J. Šauliu ir St. Kairiu. Čia ilgame memorandumu iškeltas Lietuvos nepriklausomybės reikalavimas. Kongresui pasibaigus, birželio 30 - liepos 4 d. Lozanoje A. Smetona pirmininkavo Antrajai lietuvių konferencijai. 1916 m. liepos pabaigoje A. Smetona S. Kairys ir dr. J. Šaulys parašė Vyriausiajam Rytų kariuomenės vadui išsamų memorandumą dėl dabartinės Lietuvos padėties, kur drąsiai iškelti vokiečių okupacinės valdžios varžymai įvairiose lietuvių gyvenimo srityse. Lenkuose atgijus senoms unijinėms svajonėms ir jiems sustiprinus akciją už Lietuvos prijungimą prie Lenkijos, tuojau į tas lenkų užmačias. Tuo reikalu 1916 m. gruodžio 9 d. A. Smetona su dr. J. Šauliu kreipėsi raštu į Vokietijos valstybės sekretorių dr. Zimmermanną ir 1917 m. vasario 17 d. A. Smetona su dr. J. Basanavičium, dr. A. Domaševičium, St. Kairiu ir dr. J. Šauliu motyvuotu memorandumu kreipėsi į Vilniaus-Suvalkų vokiečių vadovybę, kur iškėlė lenkų siekimus ir pabrėžė, kad Lietuva, nusikračiusi jungo, visai nėra linkusi užsidėti kitą jungą, ar tai būtų lenkiškas, ar koks kitoks. Ir Lietuvos lenkų atstovams iš Vilniaus pasiuntus Vokietijos reichskancleriui memorandumą, kur siūloma unija su Lietuva ir prašoma atsižvelgti į tuos lenkų reikalavimus, "lietuvių tautos atstovų" grupė (taip jie save pasivadino) 1917 metų liepos 10 d. išsiuntė Reicho

kancleriui kontramemorandumą, kuriame atremiami lenkų argumentai ir pareiškiamas viltis, kad Lietuvos ateitis būsianti apspręsta teisingumo ir tautinės nepriklausomybės pagrindais. Tą kontramemorandumą pasirašiusių tarpe randame ir A. Smetoną. Kai vokiečių okupacinė valdžia panorė sudaryti Patikėtinių Tarybą, kuri būtų vokiečiams palanki ir tarnautų jiems patariamuoju organu, **kalbinamas A. Smetona, taip pat vyskupas P. Karevičius, dr. J. Basanavičius ir kiti, nesutiko būti tos vokiečių skirtos tarybos nariais, bet visi griežtai reikalavo pačių lietuvių rinkto organo.** Pagaliau vokiečiai nusileido ir sutiko, kad patys lietuviai išsirinktų Lietuvos Tarybą. Ir 1917 m. rugsėjo 18-22 d. Vilniuje buvo sušaukta lietuvių konferencija, kurioje ir buvo išrinkta Lietuvos Taryba, susidedanti iš 20 asmenų. Tą lietuvių konferenciją atidarė A. Smetona, įėjo į konferencijos prezidiumą ir rugsėjo 24 d. Lietuvos taryba kurią sudarė įvairaus politinio ir ideologinio nusistatymo žmonės, A. Smetoną išsirinko savo pirmininku. Tas pareigas jis ėjo iki 1919 m. balandžio 4 d., kada jis, dar būdamas 45-sius metus, Valstybės Tarybos buvo išrinktas pirmuoju Lietuvos prezidentu.

Lietuvos Taryba (vėliau Valstybės Taryba) pirmininkaujama A. Smetonos, atliko patį sunkiausią darbą, privedusį prie 1918 m. vasario 16 d. akto ir pirmosios nepriklausomos Lietuvos vyriausybės sudarymo. Čia mes matome A. Smetoną dalyvaujantį 1917 m. lapkričio 2-10 d. Bėme įvykusioje lietuvių konferencijoje, kur parcalaujama Lietuvai nepriklausomybės; lapkričio 13 d. A. Smetona vokiečių politikų susirinkime Berlyne skaitė viešą paskaitą Lietuvos klausimu (Die litauische Frage von A. Smetona, Präsident des Litauischen Landesrates. Vortrag gehalten von einer Versammlung deutscher Politiker im Hotel Adlon zu Berlin am 13. November 1917, Berlin, 1917, 32 p.). toje paskaitoje A. Smetona išdėstė atgimstančios Lietuvos rūpesčius, iškėlė būsimos Lietuvos valstybės sienų klausimą, lenkų problemą ir kt. būdamas Berlyne suėjo į kontaktą su vokiečių politinėmis sferomis; gruodžio 1 d. Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje pasirašomas protokolai, lyg preliminarinė sutartis, apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą su neišvengiamu pasižadėjimu sudaryti su Vokietija tam tikras konvencijas; 1918 m. sausio viduryje A. Smetona su St. Narutavičium, J. Smilgevičium, St. Kairiu ir kun. J. Staugaičiu vėl derašė Berlyne dėl Lietuvos valstybės pripažinimo ir vokiečių kariuomenės išvedimo iš Lietu-

vos; 1918 metų vasario 16 d. su visais kitais Lietuvos Tarybos nariais pasirašo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą - tą istorinį lietuvių ryžto ir tautinės vienybės dokumentą. Tačiau kelias iki visiškos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dar buvo ilgas. Kad ir Vokietijos kaiseris Vilhelmas I 1918 m. kovo 23 d. aktu pareiškė laisvos Lietuvos valstybės atstatymo pripažinimą, bet vokiečių karinė okupacinė valdžia tebešėimininkavo krašte. Ir tik po didelių pastangų spalio 20 d. Vokietijos vyriausybė galutinai leido nusistatyti savo konstituciją, sudaryti provizorinę vyriausybę, Tautos atstovybę ir pamažu perimti krašto administraciją į savo rankas. Ir 1918 m. spalio 28 d. priimta provizorinė Lietuvos konstitucija, o lapkričio 11 d. patvirtintas pirmasis Lietuvos ministrų kabinetas, vadovaujamas Augustino Voldemaro (plačiau apie Lietuvių darbus Vilniuje nuo 1905 iki 1918 m. imtinai žiūr.: Jonas Puzinas, Kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Brooklyn, N.Y., 1968, 96 p.). Įsibrovus rusams į Vilnių ir vokiečiams atsisakius ginti miestą, A. Smetona su Martynu Yču vyko į Berlyną, kur gauna 100 milijonų markių paskolos jaunai valstybei atstatyti ir jai ginti. Po to, siekiant Lietuvos valstybės pripažinimo, A. Smetona lankėsi Stockholme, Kopenhagoje ir Osloje. Grįžęs į Lietuvą, 1919 m. balandžio 4 d. išrenkamas pirmuoju Lietuvos Respublikos prezidentu.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Antano Smetonos pirmininkaujama Lietuvos Taryba, vėliau Valstybės Taryba, yra išvedusi Lietuvą į valstybinę nepriklausomybę. Ir prezidentavimo metu A. Smetona yra padėjęs pirmuosius pagrindus nepriklausomam gyvenimui: sudarytas visas administracinis valstybės aparatas visose srityse, suorganizuota kariuomenė išveja iš Lietuvos įsibrovusius rusų bolševikus ir bermontininkus, aptvarkomi finansai, nustatyta mokesčių sistema, paruošta laikinoji konstitucija, pravesi rinkimai į Steigiamąjį Seimą, išgautas Lietuvos pripažinimas de facto iš Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Skandinavijos valstybių.

1926 metais po gruodžio 17 d. perversmo Antanas Smetona Seimo išrenkamas Lietuvos respublikos prezidentu, o 1921 metais Ypatingųjų tautos atstovų vėl jam pavedamos prezidento pareigos. Antano Smetonos veikla po gruodžio 17 d. perversmo daugumai yra gerai žinoma, nes daugeliui teko ir dirbti tame kūrybingame nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje, todėl čia tiesia ir nebesustosiu. Tai būtų jau atskira tema.

(Nukelta į 7 psl.)

1975 m. rugsėjo 20 d. įvyko Lietuvos prez. Antano Smetonos bei žmonos Sofijos palaikų perlaidojimas Visų Sielų kapinių mauzoliejuje, Chardon, OH. Kun. Jonas Kidykas pravedė apeigas. Reikia paminėti, kad Jakubs and Son laidojimo istaiga labai daug prisidėjo prie velionių perlaidojimo.

Dirvos archyvo nuotr.

CHICAGO, IL

NAUJA LIETUVIŲ ŠEIMA

Audronė ir Arūnas Raugėvičiai ir Alma ir Algis Zastarskiai pakvietė savo gimines ir draugus į savo dukters Giedrės ir sūnaus Domo vestuves rugpjūčio 23 d.

Tą saulėtą šeštadienio popietę svečiai rinkosi sutuoktūvių apeigoms Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje, Čikagos Marquette Parko apylinkėje, laukdami jaunųjų, pasiryžusių eiti bendru gyvenimo keliu. Jaunąją Giedrę prie altoriaus atvedė jos tėvas su "angeliukais" iš Dance Duo jauniausiąjų grupės.

Giedrės ir Domo santuoką palaimino kun. Jaunius Kelpša, aukodamas šventųjų Mišių auką jaunavedžių intencija. Kai kunigas po priesaikos pasveikino naująją šeimą, audringais plojimais gausūs svečiai išreiškė ir savo sveikinius. Penki pabroliai ir penkios jaunosios pamergės prie altoriaus buvo pirmieji šios santuokos liudininkai. O mes visi, bažnyčioje, šios naujos šeimos pirmojoje šventėje, meldėme Visagalį palaiminti jų gyvenimą.

Šias jungtuves lydėjo muziko Ričardo Soko grojama vargonų muzika ir šiai iškilmei skirtos giesmės. O kai jaunoji nuotaka po šv. Mišių ėjo padėti gėlių ir pasimelsti prie Šiluvos Marijos altoriaus, ją su nuostabia solo Shuberto "Ave Maria" lydėjo Giedrės Sokienės sopranas.

Vestuvių pokylis įvyko "XO" restorane Wheeling miestelyje. Malonu pažymėti, kad vestuvės vyko pagal lietuviškus papročius, su piršliu ir svočia. Atvykusius jaunuosius prie durų, grojant lietuviškas

(Atkelta iš 6 psl.)
BAIGIAMOSIOS...

Baigiu "Draugo" redaktoriaus kun. Prano Garšvos žodžiais, gražiai išreikštais 1964 m. vedamajame straipsnyje "Prezidento A. Smetonos mirtis. Tautos likiminio kelio pratęsimas" (Draugas, 1964. I. 14):

"Tauta ėjo savo keliu, jos didžiųjų vadų vedama, ji pasiekė laimėjimų per tokį trumpą laikotarpį, kad mes dar ir nūnai galime jais didžiuotis. Prie didžiųjų laimėjimų visu savo gyvenimu kartu su kitais mūsų valstybės didžiausiais vyrais yra uoliausiai darbavęsis ir velionis A. Smetona... Prezidentas A. Smetona kaip tik yra tarp tų didvyrių, kiurių mes iš savo istorijos išbraukti negalime. Reikėtų iš jų tik pasimokyti tos aukos dvasios, tėvynės meilės ir savo gyvenimo atidavimo nūdienei kovai už laisvę, kaip jie yra tai atidavę Lietuvos nepriklausomybės atgavimui ir valstybinio gyvenimo kūrybai". (Pabaiga)

Sutuoktūvių dieną Domas ir Giedrė Zastarskiai.

melodijas, su duona, druska ir vynu sutiko jaunųjų tėvai. Bet kai jaunieji su savo svita įžengė į salę, nerado sau vietos. Jų stalą buvo užėmę persirengėliai su kaukėmis, kurie susėdę vis traukė savo dainas. Teko "išsipirkti" sakomomis oracijomis ir dovanomis.

Iškilmingos vestuvių vaišės vyko pakilioje nuotaikoje, skambant dainoms ir muzikai. Daugelis išreiškė savo sveikinius jauniesiems. Lietuvų Operos vardu linkėjimus pareiškė naujasis Operos choro meno vadovas Ričardas Sokas. Giedrė ir Domas yra Operos choro dainininkai.

Domas Zastarskis yra iš Prienų, ir, atvykęs į Jungtines Valstijas, čia baigė Lietuvoje

pradėtą vidurinį mokslą, universiteto studijas ir įsigijo aviacijos diplomą ir teises skraidyti lėktuvu. Giedrė Raugėvičiūtė atvyko iš Klaipėdos. Ji Kaune pradėjo medicinos studijas ir gilinosi plaučių ligų srityje. Amerikoje lankė Du Page kolegiją ir kartu dirbo Samaritan ligoninėje. Vėliau North Central College Naperville mieste baigė chemiją. Tačiau ją visą laiką domino medicina. Tad vėl Rush universitete įsigijo magistrės laipsnį plaučių ligų srityje.

Linkime Giedrei ir Domui daug saulėtų dienų ir po įtemtų profesinio darbo valandų neužmiršti dainavimo ir mūsų Operos chore.

V. Radžius

ROCHESTER, NY

Lietuvos Respublikos garbės gen. konsului Rimui Česoniui paskatinus, 2005-tais metais Rochester, NY susikūrė nauja organizacija, pasivadinti **Baltų vaikai**, kurios nariai daugumoje trečiosios bangos ateiviai. Tačiau mielai primami visi norintys.

Organizacijos tikslas: 1) Garsinti Lietuvos vardą; 2) Puoselėti lietuvišką kultūrą, papročius, bei tradicijas; 3) Dirbti su kitomis organizacijomis; 4) skirti lėšų labdarai.

Linkime **Baltų vaikams** geriausios sėkmės.

SAO PAULO, BRAZILIJA

LIETUVIŲ VEIKLA

Rugsėjo mėnuo mūsų Sao Paulo lietuvių bendruomenei buvo labai veiklus. Septintąją mėnesio dieną (sekmadienį) iškilmingai minėjome 400 metų Švenčiausios Mergelės Marijos Apsireiškimo Šiluvoje Jubiliejų, vadinamą Šiline. Tą dieną iškilmingas Šv. Mišias aukėjo dabartinis mūsų lietuvių bendruomenės kapelionas Kun. Jonas Dielininkaitis. Jam padėjo mūsų diecezijos vyskupas, J.E. Petras Luizas Strighini ir Sao Paulo Benediktinų Ordino viršinininkas, lietuvių kilmės, kun. Jonas

MARIJONAI PARDUODA SAVO NUOSAVYBĘ

Čikagos lietuvius nustebino žinia, kuri kaip Perkūnas iš giedro dangaus, buvo išspausdinta *Southwest News-Herald* savaitraštyje spalio 10 d. Laikraštis yra leidžiamas Čikagos pietvakarių gyventojams jau daugelį metų. Jame pranešama, kad Tėvai Marijonai, kurių pagrindinė įstaiga šiuo metu yra Stockbridge, MA, nutarė parduoti savo nuosavybę, kuri yra Čikagoje 6300 S. Kilbourn Ave. Tame pačiame bloke yra gražus sodas ir *Draugo* dien-

raščio pastatas. Visa tai nutarta parduoti. Lietuviai susirūpino, koks bus dienraščio likimas. Amerikiečių laikraštis rašo, kad Lietuvių katalikų spaudos tarybos pirmininkas Saulius Kuprys teigia, jog yra labai svarbu išlaikyti *Draugą* ir bus daroma, kad dienraštis būtų leidžiamas ir toliau. Tačiau keista, kodėl *Draugo* Taryba nepranešė lietuvių visuomenei, sužinojome tik tada, kai pirmiau paskelbė amerikiečių spauda.

NEW YORK, NY

NEW YORK, NY

Dailininkė Ieva Mediodia rengia savo darbų parodą. Parodos pavadinimas - Hubris/Hysteria, 433 Warren Street, Hudson, NY. Paroda tęsis iki gruodžio 1 d. Galerija veikia tikrai penktadieniais nuo 12-7, šeštadieniais nuo 11-7 ir sekmadieniais nuo 12-5. Tel: 518 828-6290.

Piligriminė kelionė į Marijos Nekaltojo Prasidėjimo baziliką, Washington, D.C., ruošiamą Brooklyn vyskupijos spalio 25 d., autobuso kaina 52.50 dol. Norintys užsisakyti vietas prašome skambinti kun. Vytautui Volertui: 1-718-326-2236.

Susitikimas su rūbų modeliuotoja Vida Leonavičiūte-Insodienė ruošiamas spalio 29, trečiadienį, 6:30 v.v., Susivienijimo Lietuvių Amerikoje patalpose, 307 West 30th Street, New York, NY. Tel. 212-563-2210.

Vilniaus universiteto mišraus choro "Pro musica" koncertas, ruošiamas lapkričio 2, sekmadienį, 1:30 val.p.p., Apreiškimo parapijoje, 259 North Fifth Street, Brooklyn, NY 11211. Koncerte skambės lietuvių bei Šiaurės Europos kompozitorių klasikiniai kūri-

niai. Įėjimo auka 15 dol.

Brooklyn vyskupijos Migracijos dienos šv. Mišios ir skirtingų tautų procesija bus laikoma šeštadienį, lapkričio 15d. Regina Paces bažnyčioje, 1230 65th Street, Brooklyn. New York procesija prasidės 3:15val.p.p. Visi prašomi dalyvauti, ypatingai jei galite, su tautiniais rūbais. Po apeigų, bus priėmimas ir daug skirtingų tautų maisto - proga pasižaisinti.

Aktorės Dalios Michelevičiūtės kūrybos popietė bus lapkričio 23d., sekmadienį, 4:00 val.p.p. Apreiškimo Parapijoje, 259 North Fifth Street, Brooklyn, NY 11211. Įėjimo auka - 10 dol.

Lapkričio 30 d. Vyčių susirinkimas, jame dalyvaus **J.E. vysk. Paulius Baltakis**, Atsimainymo parapijos **klebonas kun. Paul Wood** ir **kun. Vytautas Volertas** bus pagerbti per Vyčių-Knights of Lithuania susirinkimą.

Gruodžio mėnesio parengimai. **Kūčios!** Planuojamos net dvejose Kūčios. Atsimainymo parapijoje bus gruodžio 7 d., 12:30 po lietuviškų šv. Mišių, kaina 20 dol., o Apreiškimo parapijoje gruodžio 14 d. po 10 val. lietuviškų šv. Mišių.

Dr. G. Kumpikaitė

Sao Paulo, Brazilija, "Žilvičio" šokėjai ir jų mokytoja.

Kovas. Mišiose dalyvavo ir lietuvių kilmės jaunimas, pasipuošęs tautiniais rūbais. Mano šeima buvo pakviesta nešti Šv. Mišių aukas prie altoriaus.

Taip pat rugsėjo mėnesį Sao Paulo japonų bendruomenė surengė tautinių šokių šventę kurioje dalyvavo daug Sao Paulo kitataučių bendruomenių narių, įskaitant ir lietuvius. Rugsėjo dvidešimtą, mūsų šeštadieninės "Žilvičio" mokyklos vaikučiai

puikiai pasirodė gausiai susirinkusiems žiūrovams. Ir šokėjai ir jų auklėtojos dėvėjo naujai pasiūtus tautinius drabužius, įsigytus Tautinio Mažumų Išeivijos Departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės finansinės paramos dėka. Lietuvų grupės pasirodymas buvo apvainikuotas audringais žiūrovų plojimais.

Adilsonas Puodžiūnas, BLB Valdybos narys

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų sveikina Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy už paramą Gruzijos taikos reikaluose.

Džojos Barysaitės nuotr.

RUSIJA SAVO ĮSIPAREIGOJIMŲ ATITRAUKTI KARIUOMENĘ IŠ GRUZIJOS DAR NEĮGYVENDINO

Liuksemburgas, spalio 13 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas Liuksemburge vykstančioje Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryboje (BRIST) teigiamai įvertino tai, kad Rusija iš dalies įgyvendino prisimtus įsipareigojimus ir atitraukė kariuomenę iki Pietų Osetijos ir Abchazijos regionų teritoriją. Tačiau ministras pabrėžė, kad būtina ir toliau reikalauti, jog Rusija visiškai įgyvendintų rugpjūčio 12 dienos susitarimą ir atitrauktų savo karines pajėgas į pozicijas, buvusias iki rugpjūčio 7 dienos.

Pirmadienį Liuksemburge vykstančioje Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryboje (BRIST) užsienio reikalų ministras su ES šalių diplomatijos vadovais ap-

tarė situaciją Gruzijoje ir tolesnę ES santykių su Rusija eigą.

Ministras P. Vaitiekūnas priminė, kad rugsėjo 1 dieną vykusio neeilinės Europos Vadovų Taryba labai aiškiai pasisakė dėl Rusijos karinių pajėgų atitraukimo į pozicijas, buvusias prieš karinį konfliktą. Todėl, anot jo, Rusija šiuo metu žengia tik pirmuosius žingsnius, atitraukdama savo karines pajėgas.

Lietuvos diplomatijos vadovas pabrėžė, kad šiuo metu sunku būtų kalbėti apie tolesnę ES ir Rusijos santykių perspektyvą taip, lyg nieko nebūtų įvykę.

"Kol kas dar esame toli nuo grįžimo į normalią, kasdienę santykių su Rusija būseną", - teigė ministras P. Vaitiekūnas.

Taryboje taip pat aptartas

pasirengimas spalio 15-16 dienomis vyksiančiai Europos Vadovų Tarybai. Pristatęs Lietuvos energetinio saugumo situaciją, ministras P. Vaitiekūnas pasiūlė į Europos Vadovų Tarybos išvadą įtraukti kvietimą Europos Komisijai įvertinti Lietuvos padėtį uždarius Ignalinos atominę elektrinę ir aptarti ją gruodžio 11-12 dienomis vyksiančioje Europos Vadovų Taryboje.

ES užsienio reikalų ministrai, pasak URM pranešimo, pritarė išvadoms dėl bendradarbiavimo su Moldova. Jose pažymima, kad ES pasirengusi artimiausiu metu derėtis dėl naujo susitarimo su Moldova, ir išreiškiama parama "5+2" derybų dėl Padnestrės formatui (Moldova, Padnestrė, Ukraina, Rusija, ESBO ir stebėtojos - ES ir JAV). **LR URM**

(Atkelta iš 1 psl.)

LIETUVAI – JAV BEVIZIS...

komiteto pirmininko Justino Karoso teigimu, JAV sprendimas palengvinti lietuvių keliones į JAV rodo visišką JAV pasitikėjimą Lietuva. „Amerika vis dėlto labai pozityviai vertina mūsų valstybę ir tai yra gražus žingsnis įvertinant mūsų valstybę“, – Lietuvos radijui sakė J. Karosas.

BAIMINASI DĖL SAUGUMO

Į bevizio režimo programą šiuo metu įtrauktos 27 šalys, dauguma jų – Vakarų Europos valstybės. Kai kurios šalys, pavyzdžiui, Lenkija, į sąrašą nepateko, nes neatitinka beviziam režimui keliamų reikalavimų.

Derybos dėl bevizio režimo strigo ir su Graikija, taip pat norėjusia prisijungti prie programos. Atėnai teigia, kad taip šalis baudžiama dėl prieštaravimų Vašingtonui dėl Makedonijos narystės NATO.

Nepriklausomas senatorius

Joe Lieberman teigia esąs su nerimęs, jog plėsdama bevizio režimo programą, JAV administracija neįvykdė kai kurių reikalingų sąlygų.

„Esu nusiminęs, kad administracija nusprendė išplėsti bevizio režimo programą prieš įgyvendindama saugumo reikalavimus, numatytus įstatymuose. Šis žingsnis gali kelti pavojų JAV saugumui“, – ketvirtadienį išplatintame elektroniniame laiške teigia senatorius.

Pernai Kongresas priėmė įstatymą, įpareigojantį iš anksto informuoti apie planus vykti į Jungtines Valstijas piliečių šalių, su kuriomis Vašingtonas palaiko bevizį režimą. Tai turi būti pranešta likus mažiausiai 72 valandoms iki atvykimo. J. Lieberman teigia, kad tuo metu, kai prisijungs naujos šalys, ši programa dar neveiks.

PAŽADĄ TESĖJO

Lrt.lt primena, jog dar rugsėjo pabaigoje JAV presiden-

tas G. W. Bush po susitikimo su Lietuvos Prezidentu V. Adamkumi pabrėžė, kad be vizų į Ameriką lietuviai verslo ir turizmo tikslais galės vykti jau nuo spalio vidurio.

Šių metų kovą Lietuva pasirašė Supratimo memorandumą su JAV dėl abipusių keitimų siekti kuo skubescio vizų panaikinimo Lietuvos piliečiams. Tai buvo pirmas svarbus žingsnis siekiant bevizio režimo.

Rugsėjo pabaigoje pasirašytas JAV ir Lietuvos susitarimas dėl keitimosi informacija apie žinomus ar įtariamus teroristus. Šis dokumentas buvo paskutinis, Lietuvai siekiant bevizio režimo su JAV.

Bevizį režimą su JAV norinčios gauti šalys taip pat turi įveikti nustatytą ribą, kad atmesti vizų prašymai neviršytų 10 proc. visų prašymų.

Bevizio režimo sutartį dar turės ratifikuoti JAV Kongresas ir Lietuvos Seimas.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus pasveikino buvusį Suomijos prezidentą Martti Ahtisaari tapus 2008-ųjų Nobelio taikos premijos laureatu. Šalies vadovas pasidžiaugė, kad ilgametės Suomijos prezidento pastangos siekti taikaus tautų ir religinių bendruomenių sugyvenimo buvo įvertintos vienu aukščiausių pasaulio apdovanojimų. "Šis apdovanojimas dar kartą mums primena apie planetoje rusenančius konflikto židinius ir apie mūsų visų atsakomybę juos spręsti tarpusavio supratimo, pagarbos ir taikos dvasia", - sveikinimo laiške, kurį cituoja Prezidento spaudos tarnyba, teigia Lietuvos vadovas. *ELTA* primena, kad spalio 10 d. Osle Nobelio komitetas paskelbė, kad šių metų Nobelio taikos premija skirta buvusiam Suomijos prezidentui M. Ahtisaari už reikšmingas trijų dešimtmečių pastangas sureguliuojant tarptautinius konfliktus keliuose žemynuose. Svarbiausiu 71 metų M. Ahtisario pasiekimu laikomas pilietinio karo Indonezijos Ačės provincijoje užbaigimas 2005-aisiais.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas spalio 17 dieną Astanoje (Kazachstanas) vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Bendras pasaulis: pažanga per įvairovę“ kartu su daugiau nei 60 valstybių atstovais nagrinėjo Vakarų ir Islamo pasaulių tolerancijos ir dialogo, saugumo ir stabilumo stiprinimo klausimus. Kaip dialogo pavyzdį ministras P. Vaitiekūnas pateikė aktyvų Lietuvos vaidmenį Afganistano Goro provincijoje, kurioje Lietuva įgyvendina ne tik ekonominius ir socialinius, bet ir istorinius bei kultūros projektus.

Pasaulis spalio 17 dieną mini Tarptautinę kovos su skurdu dieną. Jungtinių Tautų tūkstantmečio viršūnių susitikime 2000 metais Lietuva kartu su kitomis pasaulio valstybėmis patvirtino „Tūkstantmečio vystymosi tikslus“. Vienas jų – pasiekti, kad iki 2015 metų visame pasaulyje labai mažas pajamas gaunančių ir badaujančių žmonių būtų perpus mažiau.

Lietuvos UR ministerijos sekretorius Žygimantas Pavilionis spalio 17 dieną Jungtinėje Karalystėje vykstančioje konferencijoje „Moldova: žingsniai į priekį“ pristatė naują geopolitinę situaciją, susidariusią po Gruzijos konflikto.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė Rimantė Šalaševičiūtė, vykdydama Lietuvos užsienio reikalų ministerijos finansuojamą tęstinį Lietuvos ir Gruzijos projektą „Gruzijos visuomeninio gynėjo įstaigos Vaiko teisių centro gebėjimų stiprinimas“, spalio 15-23 dienomis lankosi Gruzijoje.

Lietuvos ambasadorius Arūnas Vinčiūnas įteikė skiriamuosius raštus Bulgarijos prezidentui Georgijui Parvanovui. Susitikimo metu spalio 16 d. ambasadorius pažymėjo, kad Lietuvos ir Bulgarijos ryšiai, siekiantys Vytauto ir Jogailos laikus, šiuo metu pasireiškia aktyvia abiejų šalių veikla Europos kaimynystės šalyse, Europos Sąjungos ir NATO struktūrose. Šalis taip pat sieja bendri Europos energetiniai ir saugumo iššūkiai. Lietuva ir Bulgarija diplomatinis santykius užmezgė 1991 m. rugsėjo 10 dieną. 1991-1992 m. A. Vinčiūnas buvo Užsienio reikalų ministerijos Ekonominės analizės skyriaus trečiasis sekretorius, 1992-1993 m. - Lietuvos ambasados Latvijoje Baltijos bendradarbiavimo tarybos komisijos pirmininkas, diplomatinėje tarnyboje dirbo kitus atsakingus darbus.

Rusijos sostinėje gyvenantys ar laikinai atvykę Lietuvos piliečiai savo pilietinę pareigą atlikti galėjo Lietuvos ambasadai priklausantiuose Jurgio Baltrušaičio namuose. Nors Povarksaja gatvėje jokiais skiriamaisiais ženklais, nei vėliava, nei iškaba, nepažymėtam namui surasti iš ties reikėjo neeilinių seklio sugebėjimų, spalio 12 d. po pietų jis buvo sausakimšas - tokio aktyvumo nesi-tikėjo nei patys rinkėjai, nei rinkimų komisijos nariai.

Nors Europos šalyse gyvenantys lietuviai balsavo labai aktyviai, Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) gyvenantys mūsų tautiečiai savo pilietinę pareigą atliko labai vangiai. "Įsivaizduokite, kai Lietuvoje - 8 valanda vakaro, JAV yra ankstyvas rytas. Aišku, kad jie neina, nes jau baigiasi balsavimas", - pasakojo VRK atstovė.

Spalio 22-24 d. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės organizuoja seminarą užsienio lietuvių bendruomenių informacijos darbuotojams „Vadyba ir komunikacija“. Jame dalyvaus Pasaulio lietuvių bendruomenės Valdybos bei 23 kraštų lietuvių bendruomenių atstovai. Seminare laukiama delegatų ir iš neseniai įsikūrusių Islandijos, Egipto bei Portugalijos lietuvių bendruomenių.

Neseniai Bostone posėdžiavusi JAV Lietuvių bendruomenės taryba priėmė rezoliuciją ir kreipėsi į Lietuvos mokslo tarybą reikalaujama panaikinti sprendimą, kuriuo Konstitucinio Teismo teisėjai Tomai (Tamarai) Birmontienei yra pripažystamas Maskvos valstybiniame universitete apgintas teisės mokslų daktaro laipsnis.

LGITIC, LR URM, LRT

XII TEATRO FESTIVALIS

XII TEATRO FESTIVALIS
Jaunimo Centras, Čikaga
2008 m. spalio 10-12 d.

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba

XII Teatro festivalio programa.

Dvyliktoji Teatro festivalis Čikagoje įvyko spalio 10-12 dienomis. Jį rengė JAV LB Kultūros taryba, kurios pirmininke yra Dalė Lukienė. Teatro festivaliai rengiami nuo 1956 m. Juos pradėjo rašytojas Anatolijus Kairys, tuo metu buvęs Kultūros tarybos pirmininku. Teatro festivalio išlaidas sumažina Lietuvių fondas.

Šių metų festivalyje dalyvavo šeši teatro sambūriai iš JAV ir Kanados. Festivalį pradėjo spalio 10 d., penktadienio vakare, Toronto Prisikėlimo parapijos teatro studija "**Žalios lankos II**", atlikdama miuziklą "Eglė žalčių karalienė", pagal Kazio Inčičiaus eiliuotą pasaką. Muziką sukūrė Valdas Ramanauskas, režisavo Daiva Botyrienė, administravo Regina Choromanskienė. Vaidino Antanas Wasowicz, Daiva Ramanauskaitė, Jovita Gudelytė, Kristina Pabedinskaitė, Skaidra Puodžiūnaitė, Algis Kynas, Indrė Ramanauskaitė, Rūta Rekaitė, Brigita Gibavičiūtė, Tomas Botyrius, Vytas Banys, Violeta Gibavičiūtė, Violeta Ramanauskienė, Lina Botyriūtė, Aras Puodžiūnas, Lukas Kapeniak, Julius Kapeniak. Dekoracijas sukūrė dail. Akvilė Liaugaudaitė-Minkevičienė, kostiumas - Ramunė Stravinskaitė ir Roma Rutkauskienė, įvairius eskizus - Lukas Byra.

Šeštadienio vaidinimus pradėjo Vaikų teatras, lituanistinės mokyklos "**Ažuoliukas**" iš Fort Myers, Floridos, 11 val. 30 min. ryto. Tai buvo trijų veiksmų pasaka pagal Anato-

lijaus Kairio pjesę "Du broliukai". Vaidintojų grupei pritaikė Danutė Balčiūnienė. Vaidino Skirmantas Balčiūnas, Urtė Izdonavičiūtė, Gabrielė Gedvilaitė, Mindaugas Balčiūnas, Marius Tumasionis, Giedrė Avellino, Inga Balčiūnienė, Irena Januškevičienė, Danutė Balčiūnienė. Kai kurie vaidintojai turėjo vaidinti kelis vaidmenis. Štai ką jie rašo apie save: "Lituanistinės mokyklėlės "Ažuoliuko" mokinukai vaidina nuo pat mokyklos įkūrimo, jau treji metai. Ilgai ieškojome tinkamo kūrinio. Mus sužavėjo A. Kairio pjesė-pasaka "Du broliukai". Tai veikėjų šiame veikale buvo daugiau nei mokinių mūsų mokyklėlėje. Bet atsakyti šio kūrinio nei vaikai, nei mokytojos nenorėjo. Kažkas pasiūlė išeitį - tegu epizodinius vaidmenis vaidina suaugusieji. Deja, tikrovėje viskas buvo sudėtingiau, nes kai netikėtai mokyklą paliko vienas berniukų, vaidinusių broliuką, teko visą pjesę perrašyti iš naujo. Taip vietoj dviejų broliukų liko tik vienas, o pjesę pagal Anatolijaus Kairio kūrinį pavadiname "Išdykėlis broliukas". Turime ir vieną tradiciją - mažiausius mokinius taip pat leidžiame į sceną. Taip mes auginame būsimus artistus, o gal net režisierius". Valio "Ažuoliuko" mokytojams!

Šeštadienį 2:00 val. po pietų įvyko komedija vaikams ir suaugusiems "Nauji karaliaus drabužiai", pagal H. Andersono pasaką, kurią paruošė Daiva Čepauskaitė. Muziką

pritaikė Valdas Ramanauskas. Vaidino **Toronto Prisikėlimo parapijos teatro studija "Žalios lankos I"**: Vytas Banys, Justė Melkytė, Vaiva Šlapšytė, Tomas Botyrius, Birutė Banytė, Brigita Gibavičiūtė, Lina Botyriūtė, Julius Kapeniak, Aidas Slapšys, Lukas Kapeniak. Režisavo Daiva Botyrienė. Grojo Daiva Ramanauskaitė ir Valdas Ramanauskas.

Tą patį šeštadienį, 5:30 val. p.p. Detroito mėgėjų teatras "Langas" atliko satyrą "Serenada". Režisavo Jūratė Mikulevičienė. Vaidino Artūras Stapušaitis, Vytautas Putna, Loreta Schafer, Birutė Duncan ir Diana Tukienė. Dekoracijas sukūrė režisierė J. Mikulevičienė, o jas įgyvendino Vytautas Putna. Garsą ir šviesas tvarkė Viktoras Tukys. Muzikante buvo Virginija Simaitytė.

Teatras "Langas" savo veiklą pradėjo 2004 m. Įkūrėja - Elena Žebertavičienė. Režisierė J. Mikulevičienė sako, jog pavadinimas "Langas" mūsų gyvenime turi daug prasmų - teatras tai langas į gyvenimą.

Šeštadienio vakare 8 val. matėme "Provencijos" 2-jų veiksmų komediją. Jono Katkevičiaus "Provencijos aistros". Ši teatro grupė yra iš Fort Myers, pietvakarinės Floridos. Režisierė - Danutė Balčiūnienė. Vaidino Tomas Izdonavičius, Giedrė Avellino, Ramielis Ragimovas, Danutė Balčiūnienė, Inga Balčiūnienė, Violeta Leškytė, Irena Januškienė, Gintarė Bulotaitė.

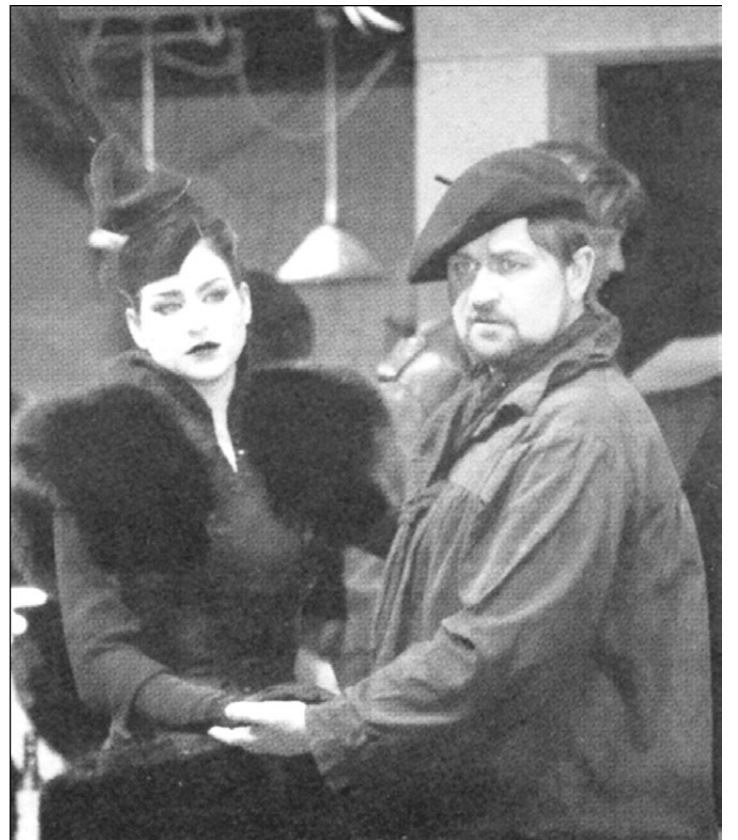
Šio teatro grupės nariai repetuoti renkasi po sunkaus darbo dienos vis kitoje vietoje. Salės, kurioje grupė pasirodo, dažnai būna be scenos, tenka jiems improvizuoti, bet meilė teatrui padeda nepaisyti jokių kliūčių bei nepatogumų. Grupė pasivadino "Provencijos" pavadinimu.

Sekmadienį, spalio 12 d., 2:00 val. po pietų, Čikagos teatro sambūris "Žaltvykslė" atliko D. Lipskerovo vienaveiksmę pjesę "Upė ant asfalto". Tragikomedijoje vaidino Aušra Jasaitė, Linas Umbrasas, Antanas Steponavičius ir Lukas Klerskis. Režisavo Ilona Čiapaitė, apšvietimas - Sido Ulevičiaus, dailininkė Irena Grigaitė. Šiam teatrui anksčiau vadovavo aktorė Audrė Budrytė, o nuo 2002 m. sambūriui vadovauja Ilona Čiapaitė. Sambūris yra vaidinęs J. Žemaitės "Trijų mylimųjų" veiklą, Tennessee William "Pasmerkti namai" ir pastatęs kitus veikalus.

Festivalio programa baigėsi menine dalimi - dainavo Violeta Leškytė-Cucchiara. Gaila, kad ji naudojo mikrofoną ir įrašą. Žymenų įteikimą vedė Aud-

KULTŪROS KRONIKA

Lietuvoje G. Puccini operos "Bohema" buvo 30 spektaklių, kurią režisavo Londone gyvenanti režisierė Dalia Ibdelhauptaitė. Šią operą aplankė 33 tūkstančiai žmonių. Dirigavo Gintaras Rinkevičius Kongresų rūmuose. "Bohema" Lietuvoje nebuvo statyta nuo 1983 metų. 90 proc. Biudžeto sudarė privačios aukos. Nuotraukoje "Bohemos" solistai: Miuzetą dainavo Lietuvos primadonos Irenos Milkevičiūtės duktė, sopranas A. Grigorian ir boysbaritonas Dainius Stumbras. "Bohema" susijusi ir su labdaros vakarais. Dž. Britanijoje lietuvių labdaros vakarienėje buvo atliktos šios operos ištraukos ir surinkta 130 tūkstančių litų Tauragės našlaičiams. Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje Vygaudas Ušackas džiaugėsi pasisekusi labdaros koncertu.

PAMINKLAS KARIJOTAIČIAMS

Podolės Kamenecas, Ukraina, spalio 14 d. (LG[TIC]). Vakarų Ukrainoje esančio Podolės Kameneco miesto valdžia nusprendė įamžinti miesto įkūrėjais laikomų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kunigaikščių Karijotaičių atminimą ir centrinėje miesto dalyje pastatyti paminklą.

Rugsėjo pabaigoje Podolės Kameneco miesto taryba ir Miesto statybos ir architektūros valdyba paskelbė atvirą šio paminklo projekto konkursą. Konkursas vyks iki gruodžio 1 dienos, jame kviečiami dalyvauti Ukrainos ir užsienio specialistai. Konkurso dalyvių skaičius neribojamas. Šiame

rė Budrytė. Dvyliktojo Teatro festivalio vertinimo komisiją sudarė **Audrė Budrytė, Dalia Cidzikaitė, Gytis Lukšas** iš Vilniaus ir **Algimantas Žemaitaitis**. Jie geriausia šio festivalio grupę išrinko Čikagos sambūrį "Žaltvykslė".

Sveikinimų dalyje dėmesio vertas Lietuvos kino sąjungos pirmininko Gyčio Lukšos žodis, kuriame, linkėdamas aktoriams sėkmės, linkėjo ir toliau nešti tą šviesą lietuvių kalba savo tautiečiams užsienyje.

Po padėkų ir gėlių įteikimo festivalio šventė buvo baigta vaišėmis artistams ir jų vadovams.

projekte aktyviai dalyvauja ir Lietuvos ambasada Ukrainoje.

Karijotaičiai - Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kunigaikščių giminė, gyvavusi XIV a. pirmoje pusėje - XV a. pradžioje.

Giminės pradininkas - Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino sūnus Karijotas. Jo sūnūs Jurgis, Aleksandras, Teodoras ir Konstantinas 1363 m. Mėlynųjų Vandenių mūšyje padėjo Algirdui nugalėti Aukso Ordos kariuomenę ir už tai gavo iš jo valdyti Podolę tarp Dniestro ir Dniepro (dabartinės Ukrainos Ternopilio, Chmelnickio ir Vinicos sritys).

Karijotaičiai Podolę valdė vaivadų teisėmis, gynė ją nuo mongolų-totorių antpuolių, statydino pilis ir miestus. Pasak istorikų, Karijotaičius vietos gyventojai rėmė ir laikė išvaduotojais iš mongolų-totorių valdžios. Podolės Kamenecas yra Ukrainos vakaruose Chmelnickio srityje, prie Smotričiaus upės. Miestas turi beveik 100 tūkstančių gyventojų.

Pirmą kartą miestas paminėtas 1062 m. kaip Kijevo Rusijos miestas. Podolės Kamenecas garsus savo gausiai turistų lankoma senovine tvirtove, kuri buvo laikoma stipriausia Abiejų Respublikų valstybėje. Tvirtovėje yra ir Stepono Batoro bokštas.

LIETUVOS MUZIKOLOGAS KALBĖJO ČIKAGOJE

Edvardas Šulaitis

Kai rugsėjo 21 d. Čikagos Jaunimo centro rūmų didžiojoje salėje vyko Lietuvių operos pagerbimo pobūvis, pranešimą skaitė specialiai iš Vilniaus pakviestas muzikologas Vaclovas Juodpusis. Jis apie išeivijos muzikus, čia veikiančius meno kolektyvus, pasirodo, išmano geriau nei čia gyvenantys.

V. Juodpusis ilgą laiką Lietuvos radijuje vedė laidą "Tautiečių balsai", kur pasakodavo apie išeivijoje dirbančius muzikus bei čia įsikūrusius kolektyvus, transliuodavo muzikinius įrašus. Yra ruošęs ir ciklą "Muzikinės sukaktys", kuriame kartais irgi skambėdavo išeivių muzika. Beje, radijuje ir televizijoje sukaktuvinkas praleido ilgus metus.

Nežiūrint to, kad jau 70 metų švenčiantis V. Juodpusis per savo gyvenimą buvo sukaupęs daug medžiagos apie išeivijos muziką, kurią perdavė radijo bangomis ar išleistoje knygoje, tačiau anksčiau jis neturėjo progos paviešėti šioje Atlanto pusėje.

O šiemet kultūros darbuotojas Dėdės Samo kraštą aplankė net du kartus. Pavasarį muzikologas čia trumpai viešėjo su Lietuvos muzikų remimo fondo direktore Liucija Stulgienė, o rudenį jau atvyko vienas - šiek tiek ilgesniam laikui.

"Pavasari J. Žilevičiaus-Kreivėno muzikos archyvą pamatčiau, galima sakyti, iš tolo - tik trumpai stabtelėjęs tarpduryje, o šį kartą galėjau jame padirbėti visą dieną", - sakė mums vilnietis, kai sutikome jį prie pasirinktos medžiagos, kurios kopijas išsivežė į Lietuvą. Jį labai domino išeivijoje daug dirbusio kompozitoriaus Vlodo Jakubėno harmonizuotos liaudies dainos, kurių muzikologas nebuvo matęs. V. Juodpusis taip pat išsivežė šiame archyve rastų "Lietuvos" ansamblio įkūrėjo ir vadovo muziko Jono Švedo laiškų kopijas.

PADOVANOJO SAVO RAŠTŲ KNYGĄ

Svečias iš Vilniaus mums padovanojo prieš pat kelionę į Čikagą išleistą knygą, pavadinimą "Tai buvo..." su paantrašte "Muzikinės kultūros atspindžiai". Šiame 528 puslapių turinčiame leidinyje sukaupta tik dalis autoriaus įvairiuose leidiniuose spausdintų ar dar nespausdintų straipsnių, pasisakymų tekstų apie lietuvių muzikos kūrėjus ir atlikėjus, gyvenusius ar tebegyvenančius ne tik Lietuvoje, bet ir už

sienio kraštuose, taip pat ir apie užsienio kraštų muzikus, viešėjusius Lietuvoje, čia koncertavusius.

Taip pat joje yra rašoma ir apie Lietuvos radiją bei televiziją kur autoriui teko nemaža metų dirbti. Via tai yra išreiškiame per prizmę autoriaus, kuris pusę šimtmečio dalyvauja Lietuvos muzikiniame gyvenime.

Mums įdomu, kad knygos autorius nemaža rašo ir apie išeivius muzikus, muzikai artimus žmones bei jų muzikinius kolektyvus. Todėl čia ilgesniais ar trumpesniais rašiniais yra apžvelgiami: Jeronimas Kačinskas, Vladas Jakubėnas, Giedra Gudauskienė, Bronius Budriūnas, Alfonsas Mikulskis, Ona Mikulskienė, Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė, Vytautas Strolia, Algirdas Brazis, Kazys Skaisgirys, Salomėja Narkeliūnaitė, Valteris Kristupas Banaitis, Lietuvių operos kolektyvas, "Čiurlionio" ansamblis bei kiti žmonės ir muzikiniai vienetai.

Kaip atrodo, V. Juodpusis žada išleisti dar vieną tomą su panašia medžiaga.

GRAŽUS JUBILIEJINIS VAKARAS

Nors V. Juodpusis yra gimęs 1938 m. kovo 28 d., jo 70-mečiui skirtas vakaras įvyko spalio 28 d. Vilniaus Rotušėje. Pagerbti jubilato susirinko visas būrys muzikų, kultūros darbuotojų. Programą vedė šio renginio sumanytojas prof. Rimvydas D. Žigaitis, kuris muzikologui skyrė daug gražių žodžių. Šventėje kalbėjo ir kiti muzikos žinovai, pabrėždami sukaktuvinko nuopelnus puoselėjant ir populiarinant lietuvišką muziką.

"Man svarbiausi yra lietuvių muzikos atlikėjai. Į jų darbus žvelgiu su didžiule meile", - kalbėjo jubilatas.

Muzikinėje minėjimo dalyje pasirodė nemažai žymių atlikėjų, tarp kurių buvo profesorius Virgilijus Noreika, Lietuvos operos viltimi vadinama solistė Jovita Vaškevičiūtė, pianistas Aleksandras Vizbaras, liaudies instrumentų ansamblis "Vaivora" (vadovė prof. Lina Naikalienė) ir kiti. Klausytojus labiausiai sudomino scenos veterano V. Noreikos pasirodymas - be arijų, jis atliko ir linksmybų kūrinių.

V. Juodpusis, be kitų pareigų, Stasio Vainiūno namuose (A. Goštauto g. 2-41) trečiadieniais (nuo rugsėjo iki gegužės mėn.) veda muzikos ir poezijos vakarus (jų pradžia 6

Lietuvos **Vaikų vilties** draugija šiemet dar kartą globojo Gintarą Valentukonį (16 m.) iš Lietuvos, kuris buvo su mama atvežtas gydymui "Srainerių ligoninėje". Gydymas labai gerai pavyko ir juos išleidžiant į Lietuvą buvo surengtas atsisveikinimo pobūvis. Sėdi (iš kairės): Kazimieras Kuniutis, Aldona Šmulskšienė, Gražina Liautaud, Marija Kriaučiūnienė, Gintaras Valentukonis, Irena Valentukonienė. Nuotraukoje trūksta Viktorijos Valavičienės ir Vytauto Radžiaus. Stovi: Juozas Polikaitis, Albina Ramanauskienė, Vytas Stanevičius, Kęstutis Paulikas, Onutė Pauliukienė, Albina Smolinskas, Elena Majauskienė, Antanas Valavičius, Kazys Majauskas.

Sigito Kunecko nuotr.

LIAUDIES KULTŪROS CENTRE PUNSKĖ – RUDENS VAKARONĖS

Naujajame lietuvių liaudies kultūros centre Punske į Lenkijoje, prasidėjo tradiciniai etnografijos renginiai – rudens vakaronės. Pasak šio centro direktoriaus Roberto Vektoriaus, su punskiečiais bendroje vakaronėje jau linksminsi atvykę iš Vilniuje veikiančios visuomeninės bendrijos „Šiauliečių klubo“ nariai.

Kartu su jais dalyvavo menininkų grupė – Ferdinandas Jakšys, Danielius Sadauskas ir Vytautas Juozapaitis, paruošę muzikinę-poetinę kompoziciją Antano Vienažindžio poezijos motyvais.

Kitą vakaronę pas punskiečius rengiasi atvykti Suvalkijos krašto meniniai kolektyvai.

Direktorius R. Vektorius sakė, kad naujojo kultūros centro statybos, kurios kainavo apie 2 mln. litų, iš dalies finansuotos Europos Sąjungos lėšomis.

Nemažą dalį statybos darbų finansavo Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministerija. **LRT**

v.v.). Todėl tie, kurie rengiasi svečiuotis Vilniuje, turėtų nepraleisti progos juose apsilankyti.

Šio sukaktuvinko visus turėtus ir dabar dar tebeturimus darbus išvardinti būtų nelengva: jis Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos vyriausiasis specialistas muzikai, Lietuvos muzikų draugijos tarybos narys, "Muzikos barų" žurnalo atkūrėjas ir ilgametis redaktorius, "Muzikos kalendorių" (jau greitai bus dvidešimtas) sudarytojas ir redaktorius, už muzikologinius darbus apdovanotas Vlodo Jakubėno premija, (1993 m).

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais
10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Labai laukiam

NAUJŲ *DIRVOS* SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratorės mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidinius mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vąj.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirsti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____

Valstybė _____

Zip _____

Tel. numeris _____

RENGINIŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

VOKIETIJOJE TRADICINIS LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO MOKSLINIS SUVAŽIAVIMAS

Hiutenfeldas (Vokietija), 2008 m. spalio 8 d. - Šių metų spalio 3-5 dienomis Hiutenfelde (Vokietija) vyko 28-asis Lietuvių kultūros instituto (LKI) suvažiavimas bei mokslinė konferencija. Instituto narius, kviestinius svečius bei visus besidominčius šiais metais į Renhofo pilį sukvietė jubiliejinė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo tema: "Nuo 'Ober Ost' iki Lietuvos Respublikos: 1918-ųjų vasario 16-oji iš istorinės perspektyvos".

Tradicinį vokiečių kalba vykstantį LKI renginį penktadienio vakarą Renhofo pilies salėje sveikinimo kalbomis pradėjo instituto vedėjas dr. Vincas Bartusevičius, Vokietijos Federacinės Respublikos Šiaurės Rytų kultūros instituto mokslinis bendradarbis, Vokietijos-Lietuvos forumo valdybos pirmininkas dr. Joachimas Tauberis, LR ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius bei Lietuvos vokiečių bendrijos pirmininkas Hardis Metas (Hardy Mett). Prieš suvažiavimą netikėtai sunegalavus svečiui kunigaikščiui Inigo Fürst von Urachui, kuris ketino prisatyti savo senelio Baden-Viurtembergo žemės **hercogo Wilhelmo von Uracho užrašus apie pastarojo numatytą paskyrimą Lietuvos karaliumi Mindaugu II-uoju 1918-aisiais metais**, pirmąjį pranešimą skaitė J. Tauberis, kuriame kalbėjo apie Mažajoje ir Didžiojoje Lietuvoje gyvenusių etninių lietuvių mentaliteto skirtumus ir jų priežastis.

Antrąją suvažiavimo dieną pradėjo Erfurto universiteto Makso Vėberio (Max Weber) kolegijos doktorantas Kristijanas Vesterhofas (Christian Westerhoff), pristatęs pranešimą "Priverstiniai darbai Pirmajame pasauliniame kare: 'Ober Ost' vadovybės laikotarpis". Di-

džiai daliai klausytojų faktas apie Lietuvos visuomenės išnaudojimą Pirmojo pasaulinio karo metais buvo naujas.

Su Vasario 16-osios akto paskelbimo istoriniu kontekstu savo kalboje klausytojus supažindino Lietuvos istorijos instituto XX a. istorijos skyriaus vedėjas **dr. Česlovas Laurinavičius**. Jo teiginį, jog dabartinė Lietuvos vidaus ir užsienio politika labiau atspindi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tradicijas, nei pernelyg nacionalistinio Vasario 16-osios akto dvasią, lydėjo itin gyva diskusija. Po pietų pertraukos dr. Andreas Fülberth pristatė pranešimą apie Kauno kaip laikinosios Lietuvos sostinės funkciją iki 1939 m. Dalykinę antrosios suvažiavimo dienos dalį Joachimas Tauberis užbaigė pranešimu apie Lietuvos užsienio politikos bruožus 1920-1939-ųjų metų laikotarpyje.

Pasikeitus suvažiavimo įspūdžiais, vakare dalyviai dar kartą susirinko į pilies salę, kur jų laukė Klaipėdos Universiteto Menų fakulteto paruošta koncertinė programa. Skambėjo sopranistės Valentinos Vadoklienės atliekamos melodijos. Pianinu akomponavo Irena Pečiūrienė, o Vytautas Tentskas grojo birbyne. Pasibaičius koncertui suvažiavimo dalyviai į bendrą pobuvį pakvietė ambasadorius Evaldas Ignatavičius.

Sekmadienio rytą suvažiavimo dalyviai klausėsi Giesse no universiteto profesoriaus Hans-Jiurgen Biomelburgo (Hans-Jürgen Bömelburg) pranešimo apie lietuvių ir lenkų santykius atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę. Didelio dalyvių susidomėjimo susilaukė profesoriaus demonstruojamos šiuos santykius iliustruojančios to meto karikatūros.

"Vasario 16-osios reikšmė

NE TIK PROTŲ NUTEKĖJIMAS, BET GRĮŽIMAS?

Po Nepriklausomybės atkūrimo atsivėrus keliams į užsienius, iš Lietuvos išvyko tūkstančiai tūkstančių žmonių ieškoti geresnio gyvenimo, darbo, arba net nuotykių. Tarp išvykusių buvo daug jaunų, pajėgių, išsimokslinusių tautiečių, savo talentus bei jėgas atiduodančių ne tėvynei, kuri juos užaugino, davė mokslą, bet svetimoms šalims. Tiek Lietuvoje, tiek čia Amerikoje ši nuostolinga emigracija pradėta vadinti „protų nutekėjimu". Jau XII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume, vykusiame 2003 m. Pasaulio lietuvių centre Lemont, IL, tema apie „protų nutekėjimą" buvo plačiai diskutuota ir nagrinėta plenarinėje sesijoje. Nors buvo daug patarimų ir siūlymų, kaip tą problemą išspręsti, bet veiksmingiausios priemonės nesurasta.

Šiame XIV PLMKS, kuris vyks Padėkos dienos savaitgalį (lapkričio 26-30 d.) Pasaulio lietuvių centre, viena plenarinė sesija taip pat skirta „protų nutekėjimo" temai, tačiau ji suderinta ir su „protų sugrąžinimu". Sesijoje bus diskutuojama apie emigracijos iš Lietuvos problemas ir privalumus, apie Lietuvos pastangas ar jų silpnumą, stengiantis sukurti geras gyvenimo sąlygas namuose ir pritraukti išvykusius emigrantus. Bus pristatyta vyriausybinių organizacijų, pvz.: Tautinių mažumų ir išeivijos departamento, Lietuvių grįžimo į tėvynę centro, bet ir nevyriausybinių, pilietinių iniciatyvų tokių, kaip Lietuvių gyvenusių Amerikoje visuomeni-

nebuvo visiškai aiški", - pristatydamas suvažiavimo išvadą teigė J. Tauberis. Anot jo, tai iš vienos pusės buvo lietuvių antivokiškos veiklos išraiška, iš kitos pusės bendradarbiavimo su vokiečiais pasekmė. Pritardamas Č. Laurinavičiaus išsakytai minčiai, kad **"Vasario 16-osios kelias nebuvo tiesus, bet jis buvo teisingas"**, Tauberis kalbėjo apie Vasario 16-osios mitą, po 1945-ųjų padėjusį išeivijoje gyvenantiems lietuviams išsaugoti lietuviybę ir telkti pastangas atstatant nepriklausomą Lietuvos valstybę.

1981 m. Vokietijoje įsteigtas visuomeniniais pagrindais veikiantis Lietuvių kultūros institutas šį suvažiavimą organizavo glaudžiai bendradarbiaujant su Vokietijos-Lietuvos forumu, LR ambasada Vokietijoje, Vokietijos lietuvių bendruomene bei Europos lietuvių kultūros centru. Kaip ir kiekvienais metais, ir šio suvažiavimo darbus planuojama išleisti atskirame leidinyje.

nė organizacija, veikla. Sesiją suorganizavo ir jai vadovaus dr. Daumantas Matulis - vienas iš jaunųjų mokslininkų, baigusių mokslus Amerikoje ir grįžusių dirbti į Lietuvą. Jis, gyvendamas JAV, buvo ypač veiklus Lietuvių Bendruomenės Philadelphiajioje, PA, narys, todėl gerai pažįsta užsienio lietuvių gyvenimą ir taip pat naujų imigrantų, neseniai į JAV atvykusių iš tėvynės, problemas. Kadangi jis grįžo atgal Lietuvon, be abejo, gerai pažįsta įsijungimo į vietinės mokslininkų visuomenės tarpą reikalus.

Verta pažymėti, kad šioje sesijoje jau bus kalbama ne vien apie praradimą, kai jauni, mokslus baigę lietuviai išvyksta į užsienius, bet ir apie jų sugrąžinimą (ar sugrįžimą) tėvynėn. Tai turėtų ypač sudominti lietuvių visuomenę ir skatinti ją gausiai sesijoje dalyvauti.

XIV PLMKS inf.

DIRVAI AUKOJO

Lietuvių fondas, Lemont, IL 2,500
K.Laikūnienė, Clev., OH 100
K.Navakas, Coventry, RI 100
K.Paškonis, Eastlake, OH 84
A.a.Jono Rastenio prisiminimui
L.McGahey, Kemptville, CAN 75
D.Degesys, St.Petersburg, FL 50
V.Koklys, Cave Creek, AZ 50
G.Mačys, Cleveland, OH 50
Kun.J.Bacevičius, Clev., OH 45
A.Januškienė, Milton, MA 30
A.Kazickas, Greenwich, CT 30
V.Klimas, Lyndhurst, OH 30
A.Petrauskis, Euclid, OH 30
J.Liauba, Cincinnati, OH 20
A.Stempužis, Wickliffe, OH 20
O.Skardienė, Thompson, CT 15
B.Bonaitis, Abington, MA 10
V.Janukaitis, Detroit, MI 10
B.Taoras, Rocky River, OH 10
V.Taraška, Wickliffe, OH 10
M.Abarius, Livonia, MI 5
S.Jurgelis, Aurora, OH 5
A.Alkas, Tampa, FL 4

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)			
1. Publication Title DIRVA		2. Publication Number 1 5 7 - 5 8 0	
3. Filing Date September 27, 2008		4. Issue Frequency bi weekly	
5. Number of Issues Published Annually 26		6. Annual Subscription Price \$ 55.00	
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®) 19807 Cherokee Ave, mCleveland, Ohio 44119-0010			
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer) P.O. Box 19010 Cleveland, Ohio 44119-0010			
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank)			
Publisher (Name and complete mailing address) American Lithuanian Press And Radio Association "Viltis" P.O. Box 19010 Cleveland, Ohio 44119-0010			
Editor (Name and complete mailing address) Vytautas Radzius 2713 W. 71st Street Chicago, IL 60629-2005			
Managing Editor (Name and complete mailing address) none			
10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)			
Full Name American Lithuanian Press And Radio Association "Viltis"		Complete Mailing Address P.O.Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010	
Full Name A.V.Matulionis, President			
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box ☒ None			
Full Name none		Complete Mailing Address	
12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes: ☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months ☐ Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)			
PS Form 3526, September 2007 (Page 1 of 3 (Instructions Page 3)) PSN 7530-01-000-9931 PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com			
13. Publication Title Dirva		14. Issue Date for Circulation Data Below September 23, 2008	
15. Extent and Nature of Circulation		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	
a. Total Number of Copies (Net press run)		1000	
(1) Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)		722	
(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)		n/a	
(3) Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®		20	
(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g. First-Class Mail®)		95	
c. Total Paid Distribution (Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))		837	
(1) Free or Nominal Rate Outside-County Copies Included on PS Form 3541		45	
(2) Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541		n/a	
(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g. First-Class Mail)		26	
(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)		4	
e. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15d (1), (2), (3) and (4))		75	
f. Total Distribution (Sum of 15c and 15e)		912	
g. Copies not Distributed (See Instructions to Publishers #4 (page #3))		88	
h. Total (Sum of 15f and g)		1000	
i. Percent Paid (15c divided by 15f times 100)		91.7	
16. Publication of Statement of Ownership If the publication is a general publication, publication of this statement is required. Will be printed ☐ Publication not required.			
17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner A.V.Matulionis, President		Date September 3, 27, 2008	
I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).			
PS Form 3526, September 2007 (Page 2 of 3)			

SPORTAS

Spalio 6 d. iš Klaipėdos uosto Lietuvos buriuotojai išplaukė į kelionę aplink pasaulį, skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečiui. Jachta „Ambersail“ ir pirmojo etapo įgula, vadovaujama kapitono Sauliaus Pajarsko, kelionę aplink pasaulį pradėjo, gavusi Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus, Karinių jūrų pajėgų laivyno kapeliono Romualdo Ramašausko ir kitų garbės svečių palaiminimą. Iškilmingos buriuotojų išlydėtuvių TV transliacijos metu pradėta kurti Odė Lietuvai. Ji prasideda teiginiu „Aš didžiuojuosi Lietuva, nes...“. Pirmąsias eilutes Odėje Lietuvai įrašė Jo Ekscelencija Valdas Adamkus, tačiau prie Odės kūrimo galės prisidėti visi. Jachtos sutikimų metu pasaulio lietuvių bendruomenės bus skatinamos taip pat parašyti po sakinių ar žodį ir pasakyti, kodėl didžiuojasi Lietuva. „Tūkstantmečio odisėjo“ kapitonus išlydėjo Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus.

Šiaurės Amerikos Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) ikisezoninėse rungtynėse spalio 16 d. Cleveland „Cavaliers“ komanda, kuriai atstovauja Žydrūnas Ilgauskas, namuose 70:91 (22:21, 20:26, 17:19, 11:25) pralaimėjo San Antonio „Spurs“ krepšinininkams.

NBA ikisezoninėse rungtynėse spalio 16 d. „Denver Nuggets“ komanda, kuriai atstovauja Linas Kleiza, namuose po pratęsimo 120:119 (27:25, 24:33, 32:30, 26:21; 11:10) įveikė „Utah Jazz“ krepšininikus ir iškovojo trečiąją pergalę iš tiek pat galimų.

Lietuvos futbolo rinktinė atrankos į 2010 metų pasaulio čempionatą varžybose spalio 16 d. 1:0 įveikė Farerų salų komandą.

Spalio 15 d. finansinių sunkumų kamuojamam Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubui skirta finansinė parama. Kauno savivaldybės vadovai oficialiai patvirtino, kad „Žalgirio“ klubą jau pasiekė dalis iš Kauno savivaldybės žadėtos paramos. Parama skirta po SEB banko sprendimo leisti bendrovei „Kauno energija“ laiduoti Kauno miesto savivaldybei 2.5 mln. Lt, kuriuos ši ketina skirti Kauno „Žalgirio“ klubui. Dėl klubo susidariusios padėties atsakomybę prisiėmė klubo generalinis direktorius Gediminas Navikauskas. Jis atsisakė iš užimamų pareigų. Kartu su direktoriumi pasitraukė ir visa klubo valdyba.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Fall
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol.,
II-oji - 3,000 dol.,
III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: LIETUVAI–TŪKSTANTIS METŲ!
Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome ne laukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, KONKURSAS
2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negrąžinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Palilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit
LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo (staiga)

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą, rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.